

СОДРЖИНА

1. УВОД	3
2. ПОСРЕДСТВО ЗА РАБОТЕЊЕТО	6
3. МАКЕДОНСКО РЕПУБЛИКАНСКО ОКРУЖУВАЊЕ	8
4. ПОЗИЦИЈА НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ ВО БАНКАРСКИОТ СЕКТОР	10
5. ПОЗИЦИЈА НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ	12
6. УЛОГА НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ ВО ОКРУЖУВАЊЕ НА БАНКАТА	13
7. ПОЗИЦИЈА НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ ВО ОКРУЖУВАЊЕ НА БАНКАТА	33
8. ПОЗИЦИЈА НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ ВО ОКРУЖУВАЊЕ НА БАНКАТА	37
9. ПОЗИЦИЈА НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ ВО ОКРУЖУВАЊЕ НА БАНКАТА	37
10. ПОЗИЦИЈА НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ ВО ОКРУЖУВАЊЕ НА БАНКАТА	41
11. ПОЗИЦИЈА НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ ВО ОКРУЖУВАЊЕ НА БАНКАТА	43
12. ПОЗИЦИЈА НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ ВО ОКРУЖУВАЊЕ НА БАНКАТА	45
13. ПОЗИЦИЈА НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ ВО ОКРУЖУВАЊЕ НА БАНКАТА	46
14. ПОЗИЦИЈА НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ ВО ОКРУЖУВАЊЕ НА БАНКАТА	46
15. ПОЗИЦИЈА НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ ВО ОКРУЖУВАЊЕ НА БАНКАТА	48
16. ПОЗИЦИЈА НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ ВО ОКРУЖУВАЊЕ НА БАНКАТА	48
17. ПОЗИЦИЈА НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ ВО ОКРУЖУВАЊЕ НА БАНКАТА	51
18. ПОЗИЦИЈА НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ ВО ОКРУЖУВАЊЕ НА БАНКАТА	51
19. ПОЗИЦИЈА НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ ВО ОКРУЖУВАЊЕ НА БАНКАТА	53
20. ПОЗИЦИЈА НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ ВО ОКРУЖУВАЊЕ НА БАНКАТА	54
21. ПОЗИЦИЈА НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ ВО ОКРУЖУВАЊЕ НА БАНКАТА	55
22. ПОЗИЦИЈА НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ ВО ОКРУЖУВАЊЕ НА БАНКАТА	58
23. ПОЗИЦИЈА НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ ВО ОКРУЖУВАЊЕ НА БАНКАТА	58
24. ПОЗИЦИЈА НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ ВО ОКРУЖУВАЊЕ НА БАНКАТА	61
25. ПОЗИЦИЈА НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ ВО ОКРУЖУВАЊЕ НА БАНКАТА	62
26. ПОЗИЦИЈА НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ ВО ОКРУЖУВАЊЕ НА БАНКАТА	63
27. ПОЗИЦИЈА НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ ВО ОКРУЖУВАЊЕ НА БАНКАТА	64
28. ПОЗИЦИЈА НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ ВО ОКРУЖУВАЊЕ НА БАНКАТА	65

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ
за работењето на Банката
во 2022 година

февруари, 2023 г.

СОДРЖИНА

1. ПРОФИЛ НА БАНКАТА.....	3
2. ФИНАНСИСКИ ПОКАЗАТЕЛИ НА РАБОТЕЊЕТО	6
3. МАКРОЕКОНОМСКО И МОНЕТАРНО ОПКРУЖУВАЊЕ	8
4. ПОЗИЦИЈАТА НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ ВО БАНКАРСКИОТ СЕКТОР.....	10
5. РАБОТЕЊЕТО НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ.....	13
5.1. Корпоративно управување на Банката.....	13
5.2. Финансиски перформанси на Банката	33
6. АКТИВНОСТИ ПО СЕГМЕНТИ	37
6.1. Управување со ризици	37
6.2. Корпоративно банкарство – Корпоративни клиенти и МСП	41
6.3. Деловна мрежа	43
6.4. Картично работење	45
6.5. Платен промет во земјата и странство	45
6.6. Електронско банкарство.....	46
6.7. Средства и ликвидност	46
6.8. Маркетинг и развој на производи	49
6.9. Информатичка технологија и позадински работи	51
6.10. Човечки ресурси	51
6.11. Внатрешна ревизија	53
6.12. Сигурност на информативниот систем.....	54
6.13. Заштита на личните податоци	55
6.14. Контрола на усогласеност на работењето на Банката со прописите и спречување перење пари и финансирање тероризам	55
6.15. Животна средина, општествени прашања и управување	56
ПРИЛОГ 1 - ОРГАНИЗАЦИСКА СТРУКТУРА НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ	61
ПРИЛОГ 2 – ИЗЈАВА ЗА ПРИМЕНА НА КОДЕКС ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ.....	62
ПРИЛОГ 3 – ИЗЈАВА ЗА УСОГЛАСЕНОСТ СО КОДЕКСОТ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ.....	63
ПРИЛОГ 4 – МРЕЖА НА ФИЛИЈАЛИ И ЕКСПОЗИТУРИ	64
ПРИЛОГ 5 – МРЕЖА НА БАНКОМАТИ	65

1. ПРОФИЛ НА БАНКАТА

ТТК Банка АД Скопје е горд сведок на историјата на развојот на банкарскиот систем уште од формирањето на најстарите банки во македонската банкарска историја. Почетоците на историјата на ТТК Банка АД Скопје датираат уште од 1961 година и кореспондираат со развојот на банкарството во Тетовскиот регион, преку основањето и развојот на банките-претходнички на ТТК Банка АД Скопје, засновани на идејата за остварување финансиска независност како основа за напредок.

ТТК Банка АД Скопје, како универзална комерцијална банка, е формирана како резултат на спојувањето на Тетекс – Кредитна банка АД Скопје и Тетовска банка АД Тетово, на 1 јули 2006 година, со доминантна сопственост на Тетекс АД Тетово и Европската банка за обнова и развој како сопственик на 25 % од капиталот на Банката. Во текот на 2013 и 2014 година, Европската банка за обнова и развој постепено го намалува своето учество и од 16.11.2015 година таа повеќе нема учество во акционерскиот капитал на Банката.

ТТК Банка АД Скопје е универзална банка којашто успешно ги реализира сите банкарски активности, и тоа: кредитно и документарно работење со физички и со правни лица, денарско и девизно штедење, платежни картички, тековни сметки, платен промет во земјата, платен промет со странство, тргување со хартии од вредност, издавање платежни и кредитни картички, менувачки работи, брз трансфер на пари MoneyGram, електронско банкарство, мобилно банкарство, електронски услуги и сервиси, како и други банкарски активности.

Постојано создава нови и развиени форми на производи и услуги во согласност со потребите на клиентите следејќи ги современите трендови на банкарскиот пазар. Понудата на кредитни производи се заснова на атрактивни, конкурентни и поволни услови. Банката денес, по највисоки стандарди, ги нуди приближно сите услуги на дигиталното банкарство на ист начин на кој овие услуги се достапни и во најразвиените земји. Дигитализацијата е процес што Банката го користи со цел унапредување на деловните процеси и зголемување на ефикасноста во работењето. Преку дигиталните канали, Банката континуирано излага пресрет на финансиските потреби на корисниците, нудејќи безбедни и квалитетни банкарски услуги.

Во 2020 година, ТТК Банка АД Скопје се лиценцираше за извршување нова финансиска активност - посредување во осигурување. Во услови на зголемена свесност за корисноста од осигурителните производи, Банката понуди дополнителна вредност за своите корисници преку збогатување на понудата на кредитни производи со полиси за животно осигурување и поповолни кредитни услови.

Во 2021 година Банката воведо нов картичен бренд Mastercard® со бесконтактна технологија што допринесе за создавање конкурентна понуда на картични производи нудејќи им на корисниците поголем избор за брз, едноставен и што е најважно, за безбеден начин на плаќање.

Минатата година Банката се стекна со сертификатот „Фер финансиски услуги за потрошувачите“ што го доделува Организацијата на потрошувачите на Македонија. Сертификатот „Фер финансиски услуги за потрошувачите“ се доделува заради исполнетоста на критериумите во шест одделни области коишто се битни за потрошувачите, а се однесуваат на: обезбедување точни, недвосмислени, разбирливи и навремени информации, примена на чесни пазарни практики, овозможена комуникација и пристап кон банката за различни категории лица, воспоставен систем

за одговорно управување со поплаки од потрошувачите, како и едукација на потрошувачите и развој на финансиската писменост. Доделувањето на сертификатот претставува потврда дека ТТК Банка АД Скопје е ориентирана кон почитување на правата на потрошувачите и дека свесно се грижи за задоволството на потрошувачите во сите области на дејствувањето.

Бројни години ТТК Банка АД Скопје е активен и препознатлив чинител на Македонската берза на хартии од вредност. Во 2022 година ТТК Банка АД Скопје е добитник на наградата „Акција со најголем промет во 2022 година - Друштва под 50 милиони евра пазарна капитализација“ на Македонската берза, којашто ја доделува Македонската берза на хартии од вредност. Оваа награда е особено значајна заради покажаната доверба во акцијата на ТТК Банка АД Скопје и претставува потврда за препознаеното успешно работење, за професионалноста и за вредноста што ТТК Банка АД Скопје континуирано ја создава за своите акционери, корисници, партнери и за пазарот на капитал.

Во изминатиот период, ТТК Банка АД Скопје успешно реализираше две емисии долгорочни должнички хартии од вредност – корпоративни обврзници, преку кои Банката обезбеди долгорочни и стабилни извори на средства како и зајакнување на нејзината капитална сила и финансиски капацитет. Истовремено, се овозможи поттикнување на развојот на домашниот пазар на капитал и на секундарниот пазар на должнички хартии од вредност.

Денес, ТТК БАНКА АД Скопје е успешна банка со стабилен позитивен раст. Банката располага со широко распространета мрежа филијали и експозитури низ цела територија на Република Северна Македонија. Преку својата централа во Скопје и широката мрежа од 7 филијали, 21 експозитура и 1 шалтер на територијата на Република Северна Македонија, Банката ги извршува сите банкарски активности. Во 2022 година Банката ја прошири мрежата банкомати на 81 локација ширум земјата, од кои на 5 локации овозможува услуги преку мултифункционални Cash-in банкомати.

Од своите почетоци, ТТК Банка АД Скопје успешно спроведува стратегија за корпоративна и општествена одговорност преку поддршка на пошироката заедница промовирајќи ги вредностите на своето работење: доверба, традиција, искуство и знаење, тимски дух и професионализам. Преку транспарентни и етички активности, Банката ги поддржува и ги промовира вредностите коишто го претставуваат нејзиното работење: доверба, традиција, ентузијазам, искуство и знаење, тимски дух и професионализам. Искуството, посветеноста и отворената соработка со институциите и лицата од општеството придонесоа за развој на компанија којашто е општествено и корпоративно одговорна, давајќи поддршка на лица и институции за развој на нормално и здраво опкружување во кое секој поединец има еднакви права и можности. Активната поддршка што ТТК Банка АД Скопје ја дава на општеството е видлива преку различните активности во форма на спонзорство или донација од Банката за културата, спортот, образованието и здравството, за што Банката има добиено многу награди за корпоративна и општествена одговорност.

Климатските промени, како една од најголемите глобални закани, добиваат сè поголемо значење, затоа ТТК Банка АД Скопје, како општествено одговорна институција, ќе се стреми да биде пример и да даде придонес кон создавањето „зелена“ и одржлива економија, што во крајна линија би обезбедило унапредување на квалитетот на животот на граѓаните и подобрување на нивниот животен стандард. За таа цел, во првата половина од 2022 година, ТТК Банка АД Скопје започна со реализација на Кредитната линија за енергетска ефикасност (ЕЕ) и обновливи извори на енергија (ОИЕ) во соработка со Развојната банка на Северна Македонија (РБСМ), а којашто е наменета за обезбедување средства за инвестиции за енергетска

ефикасност и за обновливи извори на енергија на микро, мали и средни трговски друштва, ТП и занаетчии.

Стратегиската цел за општествена одговорност на ТТК Банка АД Скопје е да негува и инспирира општествено одговорно однесување преку градење проактивни и заемно корисни односи со пазарот, вработените, заедницата и животната околина, кои ќе ги надминуваат нивните очекувања и ќе резултираат со перцепција на Банката како високо свесна компанија.

➤ **Изјава за мисија на Банката**

Изјавата за мисијата ги содржи долгорочните цели и деловната филозофија на Банката.

Изјавата за мисијата е однапред определен патоказ за развој на стратегиите за управување на деловното работење на Банката.

Изјавата за мисијата на ТТК Банка АД Скопје е:

Ние сме универзална банка - партнер за малите и средни претпријатија во Република Северна Македонија, којашто креира вредности за своите акционери, клиенти и вработени, со помош на претприемничкиот и профитабилниот начин на размислување, оперативната ефикасност и градењето долгорочно партнерство.

Нашите вредности се:

Довербата – биди искрен, внимателен, доследен и транспарентен бидејќи довербата е основата на нашата работа;

Одговорноста – преземи иницијатива, донеси одлуки и застани зад нивната реализација; и

Тимската работа – креирај ефикасна и работна атмосфера, соработувај на сите нивоа со цел остварување подобри резултати.

2. ФИНАНСИСКИ ПОКАЗАТЕЛИ НА РАБОТЕЊЕТО

<i>во илјади денари</i>	31.12.2021	31.12.2022	промена за периодот
Показатели на билансот на состојба			
Вкупна актива	9.150.883	8.736.934	-4,5%
Нето-кредити на комитенти	4.940.190	4.807.392	-2,7%
Бруто-кредити на домаќинства	3.619.639	3.443.914	-4,9%
Бруто-кредити на нефинансиски правни лица	1.429.536	1.511.215	5,7%
Депозити од комитенти	7.697.799	7.147.070	-7,2%
Депозити од домаќинства	5.088.885	5.165.186	1,5%
Парични средства и парични еквиваленти	2.078.910	2.186.630	5,2%
Нефункционални кредити	122.923	107.079	-12,9%
Преземени средства	93.466	31.866	-65,9%
Квалитет на кредитно портфолио			
Вкупна кредитна изложеност (билансна и вонбилансна)	8.570.092	8.349.882	-2,6%
Вкупна исправка на вредност и посебна резерва	134.813	167.304	24,1%
Адекватност на капиталот	19,04%	18,92%	-0,1 пп
Просечно ниво на резервираност	1,57%	2,00%	0,4 пп
Учество на нефункционални кредити во бруто кредити	2,43%	2,17%	-0,3 пп
Покриеност на нефункционалните кредити со вкупната пресметана исправка на вредност и посебна резерва	109,7%	156,2%	46,6 пп
Показатели за ликвидноста			
Ликвидна актива/Вкупна актива	30,8%	28,0%	-2,8 пп
Показатели за профитабилноста и ефикасноста			
Добивка по оданочување	44.604	60.855	36,4%
Оперативни трошоци / Вкупни редовни приходи (Cost-to-income)	69,2%	71,7%	2,5 пп
Просечни месечни оперативни приходи	41.673	43.529	4,5%
Просечни месечни нето приходи од провизии	16.171	16.594	2,6%
Нето провизии/Вкупни трошоци	56,1%	53,2%	-5,2 пп
Стапка на поврат на просечната актива (ROAA)	0,50%	0,68%	0,2 пп
Стапка на поврат на просечниот капитал (ROAE)	4,3%	5,9%	1,6 пп

Во услови на изразена економска и енергетска криза, динамичен пазар и силна конкуренција, водејќи се од основните начела за сигурно и стабилно работење, ТТК Банка АД Скопје управуваше успешно со сите деловни аспекти од работењето што ја одразува одржливоста на деловен модел.

Во ваков специфичен амбиент со многу предизвици, преку приспособлива стратегија на работење и преку посебна интерна посветеност, ТТК Банка АД Скопје реализираше позитивен финансиски резултат, темелен на здрава основа и во согласност со амбиентот. Заклучно со 31.12.2022 година, **финансискиот резултат изнесува 60,9 милиони денари**, што претставува повисок резултат за 36,4 % во однос на истиот период минатата година. Преку нејзиното редовно оперативно работење, Банката успеа да генерира позитивен нето-оперативен приход пред исправките на вредност во износ од 147,8 милиони денари, при остварен годишен раст на оперативните приходи и оперативните расходи од 4,5 % и 8,4 % соодветно. Во истиот период, исправката на вредност на финансиски и нефинансиски средства на нето-основа изнесува 80,2 милиони денари.

Во текот на целата година, поголема кредитна поддршка се реализираше кон секторот стопанство, што е потврда и преку годишниот пораст од 5,7 % на кредитите од овој сектор.

Показател за довербата којашто ја имаат клиентите во Банката е одржувањето и зголемувањето на депозитната база во секторот население. Во текот на 2022 година таа се зголеми за 1,5 % и достигна ниво од 5.165 милиони денари.

Одговорниот пристап на Банката во кредитирање се потврдува со ниското ниво на нефункционални кредити од 2,17 % што е на пониско ниво од претходната година,

Ликвидноста на Банката се задржа на солидно ниво преку пласирање на вишокот средства во хартии од вредност издадени од државата и НБРСМ, преку монетарните инструменти на НБРСМ, како и на Меѓубанкарскиот пазар на пари.

Адекватноста на капиталот како најзначаен релативен показател на сигурност на работењето и капацитет за апсорпција на ризици на крајот на 2022 година изнесува 18,92 %.

3. МАКРОЕКОНОМСКО И МОНЕТАРНО ОКРУЖУВАЊЕ¹

Глобално окружување. Најновите оценки на меѓународните институции за глобалниот раст се неповолни и упатуваат на забавен раст во 2022 и во 2023 година, главно како одраз на оцените за забавување на растот во САД и Европа, очекувајќи одредено забрзување во 2024 година. Притоа, неизвесноста во однос на идниот глобален раст и натаму е голема, а ризиците околу проекциите остануваат претежно надолни и главно се поврзани со намалување или со евентуално целосен застој на испораките на енергенси од Русија кон Европа, во услови на тековните и на некои идни санкции, што би можело посилно да се одрази врз економската активност и цените. Во однос на еврозоната, како наш главен трговски партнер, економијата во третиот квартал забележа забавен раст од 2,3 % (4,2 % во претходниот квартал), додека трендот на намалување на стапката на невработеност продолжи и во октомври се сведе на 6,5% (6,6 % во вториот квартал). Инфлацијата во еврозоната, за првпат по јуни 2021 година, забави и во ноември изнесува 10 % на годишна основа (10,6 % во октомври), при забавен раст на цените на енергијата. Сепак, финансиските пазари очекуваат ЕЦБ да продолжи со затегнување на монетарната политика, така што најновите оценки за идното движење на каматната стапка на едномесечниот ЕУРИБОР се ревидирани претежно во нагорна насока во однос на октомвриските очекувања. Гледано преку одделните квантитативни показатели за надворешното окружување значајни за македонската економија, проекциите за странската ефективна побарувачка се променети само за 2023 година, за кога оцените се ревидирани во надолна насока во однос на октомвриските проекции, додека оцените за странската ефективна инфлација се ревидирани во нагорна насока за целиот период. Од аспект на девизниот курс евро/американски долар, за 2023 година се очекува посилна стапка на апрецијација на девизниот курс на американскиот долар и негова посилна депрецијација во 2024 година. Кај цените на примарните производи на светските берзи, изразени во евра, за 2023 година направени се нагорни корекции, додека за 2024 година ревизиите главно се надолу. Движењата и оцените за цените на примарните производи сè уште се исклучително променливи и под силно влијание на случувањата поврзани со руско-украинскиот воен конфликт, што создава голема неизвесност околу нивната идна динамика и ефектите врз глобалната и домашната економија, пред сè на краток рок.

Макроекономско окружување. Најновите показатели од домашната економија упатуваат на макроекономска слика којашто главно е во согласност со октомвриските проекции, но во одделни сегменти се забележуваат извесни отстапувања. Во согласност со објавените проценети податоци за БДП, во третиот квартал од 2022 година реалниот раст на БДП забави на 2 % на годишна основа и соодветствува со проектираниот раст за овој квартал при октомврискиот циклус проекции. Овие остварувања се под влијание на неповолните ефекти од војната во Украина врз цените и врз снабдувањето, како и при изразена променливост и неизвесност на надворешните економски и финансиски услови. Во просек, во првите три квартали на 2022 година, економијата бележи реален раст од 2,7 %, што е блиску до очекувањата од октомвриската проекција (2,5 %). Анализирани по компоненти, растот во целост се должи на позитивниот придонес на домашната побарувачка, во услови на раст и позитивен придонес на личната потрошувачка и бруто-инвестициите, поврзано со високиот раст на увозот и акумулирањето залихи на енергенси, додека јавната потрошувачка има мал негативен придонес. Од друга страна, негативен придонес бележи нето-извозната компонента, во услови на поголем раст на увозот во однос на растот на извозот.

¹ Најнови макроекономски показатели – НБРСМ, декември 2022 година.

Високофреквентните податоци за четвртиот квартал од 2022 година со кои се располага во моментот се делумни и се недоволни за согледување на состојбите во целина. Засега, податоците за октомври покажуваат мал реален годишен пад на прометот во вкупната трговија, наспроти малиот раст во претходниот квартал, и натамошни негативни движења кај индустриското производство. Во однос на промените кај потрошувачките цени, во ноември 2022 година остварена е годишна стапка на инфлација од 19,5 %, што претставува забавување во однос на остварувањето од минатиот месец (19,8 %), по постојан раст од повеќе од една година. Годишната стапка на инфлација во периодот јануари – ноември 2022 година изнесува 13,8 %. Забавувањето на годишната стапка на инфлација во целост е резултат на побавниот раст на цените на прехранбената компонента, при стабилизирање на растот на цените на енергетската компонента и умерен раст на базичната инфлација. Сепак, инфлацијата и натаму произлегува од факторите на страната на понудата, односно на порастот на увозните цени на храната и на енергијата, вклучително и на домашната цена на електрична и на топлинска енергија, коишто се под влијание на случувањата на глобалниот пазар на енергија. Нивниот подолготраен и посилен раст создава преносни ефекти и врз цените на останатите производи и услуги. Ревизиите во однос на очекуваните движења кај надворешните влезни претпоставки за проекцијата на инфлацијата се во различни насоки, при што и понатаму е нагласена голема неизвесност во движењето на светските цени на примарните производи во следниот период, при неизвесни економски ефекти од војната во Украина.

Банкарски сектор². Во текот на 2022 година банкарскиот систем оствари кредитен раст од 9,4 %. Поголемиот дел од годишниот раст беше насочен кон кредитирањето на претпријатијата, при продолжена кредитна поддршка и на секторот домаќинства. Годишното зголемување, како кај корпоративниот сектор, така и кај кредитите на домаќинствата се должи во поголем дел од растот на кредитите во странска валута, при позитивен придонес и на кредитите и во домашна валута.

Движењата кај изворите на средства ја потврдува довербата на јавноста во стабилноста на банкарскиот систем, со оглед на остварениот раст на депозитите. На годишна основа, вкупните депозити во 2022 година се повисоки за 4,9 %, што се должи во поголем дел од растот на депозитите од секторот домаќинства, при раст и на депозитите од секторот стопанство, додека пак од валутен аспект, поголем е придонесот на депозитите во странска валута.

² Монетарни движења во Република Северна Македонија: декември 2022 година, НБРСМ.

4. ПОЗИЦИЈАТА НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ ВО БАНКАРСКИОТ СЕКТОР³

Во текот на 2022 година, банкарскиот систем работеше во услови на нагласени ризици заради продолжениот воен конфликт во Украина и заради инфлациските притисоци и предизвици поврзани со енергетската криза. И во такво окружување, банките останаа отпорни на надворешните шокови и без видливи негативни ефекти врз нивните биланси.

Во такви услови, активностите на банкарскиот систем продолжија да растат, на страната на изворите на средства, продолжи растот на депозитите, што ја потврдува довербата на јавноста во стабилноста на системот. Во услови на задржана макроекономска стабилност, продолжи и солидниот раст на кредитирањето.

Народната банка на Република Северна Македонија во текот на 2022 година континуирано ја затегнуваше монетарната политика користејќи поширок сет монетарни инструменти, сè со цел одржување на среднорочната ценовна стабилност. Заклучно со месец декември од 2022 година, основната каматна стапка беше покачна зголемена до нивото од 4,75 % коешто беше надополнето и со зголемување на каматните стапки на расположливите депозити преку ноќ и на седум дена. Следствено на тоа, кај вкупните камати на банките (активни и пасивни), запре трендот на намалување и започна зголемување на каматните стапки во банкарскиот сектор.

Вкупна актива, кредити и депозити на ТТК Банка АД Скопје и банкарскиот сектор									
Опис	Банкарски сектор			Мали Банки			ТТК Банка АД Скопје		
	септ.2021	септ.2022	промена %	септ.2021	септ.2022	промена %	септ.2021	септ.2022	промена %
Вкупна актива	608.595	657.256	8,0%	19.836	19.607	-1,2%	9.014	8.737	-3,1%
Бруто-кредити на клиенти	371.861	411.696	10,7%	12.298	12.149	-1,2%	5.143	4.871	-5,3%
претпријатија	175.055	197.436	12,8%	4.127	4.192	1,6%	1.555	1.482	-4,7%
домаќинства	192.904	208.192	7,9%	8.095	7.885	-2,6%	3.587	3.388	-5,5%
Депозити на клиенти	451.675	469.603	4,0%	14.038	14.209	1,2%	6.721	6.538	-2,7%
претпријатија	134.128	134.735	0,5%	3.374	3.533	4,7%	1.557	1.228	-21,2%
домаќинства	301.337	317.586	5,4%	9.694	9.516	-1,8%	5.067	5.016	-1,0%

Одложената неизвесност под влијание на силни надворешни шокови во изминатата година предизвика извесни промени на валутната и рочната склоност на депонентите за чување на нивните средства во банките, видливи преку растот на депозитите во девизи и на многу кратки рокови. Депозитите по видување и девизните депозити имаат најголем придонес во растот на вкупните депозити. На крајот на септември, стапката на годишниот раст на вкупните депозити изнесува 4,0 %. Депозитите на домаќинствата имаат најголем придонес во растот на вкупните депозити. Кај ТТК Банка АД Скопје намалувањето на депозитите се должи пред сè на депозитите од секторот стопанство, со стапка на годишен пад во овој сектор од 21,2 %.

Пласманите во кредити на нефинансиските субјекти заклучно со 30.9.2022 година бележат годишно зголемување од 10,7 %. Поголемиот дел од растот на кредитите беше насочен кон претпријатијата, претежно во долгорочни кредити, иако исто така се зголемија и кредитите на домаќинства. На крајот на првите девет месеци од 2022 година ТТК Банка АД Скопје забележува годишен пад на кредитите од 5,3 % преку годишен пад на кредитите од домаќинства од 5,5 % и пад на кредитите од секторот претпријатија од 4,7 %.

³ Народна банка на Република Северна Македонија - Показатели и податоци за банкарскиот систем за 30.9.2022 година.

Показатели за ликвидносен ризик на ТТК Банка АД Скопје и банкарскиот сектор															
Показатели	Банкарски систем					Мали Банки					ТТК Банка				
	30.09.2021	31.12.2021	31.03.2022	30.06.2022	30.09.2022	30.09.2021	31.12.2021	31.03.2022	30.06.2022	30.09.2022	30.09.2021	31.12.2021	31.03.2022	30.06.2022	30.09.2022
Ликвидна актива / Вкупна актива	31,6%	32,4%	30,1%	28,8%	28,8%	31,2%	33,2%	32,2%	30,4%	30,2%	32,6%	30,8%	29,5%	27,0%	25,7%
Ликвидна актива / Краткорочни обврски	51,7%	52,3%	48,2%	45,7%	45,7%	52,4%	55,6%	53,9%	51,4%	48,5%	55,7%	52,0%	50,3%	46,0%	42,1%
Ликвидна актива / Депозити на домаќинства	62,7%	65,5%	61,2%	57,7%	58,1%	63,6%	69,1%	66,9%	62,1%	62,0%	57,9%	55,3%	53,6%	47,8%	44,7%
Стапка на покриеност со ликвидност	277,7%	292,2%	255,2%	247,4%	258,9%	728,3%	685,6%	718,4%	385,8%	421,7%	589,0%	485,6%	594,2%	441,0%	737,1%

Показателите на ликвидноста на банкарскиот систем и во текот на 2022 упатуваат на соодветно управување на банките со ликвидносниот ризик, без појава на ликвидносни притисоци, што се потврдува со солидното учество на ликвидните средства во вкупната актива на банките и со задоволителната покриеност на краткорочните обврски и депозитите од домаќинствата со ликвидни средства. Стапката на покриеност со ликвидност на банкарскиот систем изнесува 258,9 %, што е повеќе за 2,5 пати од регулаторниот минимум (100 %) и го потврдува задоволителниот обем на ликвидност со кој располага македонскиот банкарски систем.

Солидната ликвидност на ТТК Банка АД Скопје се потврдува преку показателот стапка на покриеност со ликвидност којашто, на крајот од третиот квартал од 2022 година, изнесува 737,1 %, што е за седум пати повисоко од регулаторниот минимум (100 %) и таа претставува потврда за задоволителниот обем на ликвидни средства којшто и овозможува на ТТК Банка АД Скопје непречено извршување на деловни активности.

Стапка на адекватност на капиталот на ТТК Банка АД Скопје и банкарскиот сектор				
Група	31.12.2020	30.09.2021	31.12.2021	30.09.2022
Банкарски систем	16,7%	17,3%	17,3%	17,7%
Мали банки	17,6%	18,4%	18,7%	19,4%
ТТК Банка АД Скопје	17,7%	18,2%	19,0%	18,9%

Во 2022 година, банкарскиот систем ја одржа високата капитализираност и стабилната солвентна позиција. Повисокиот раст на сопствените средства на банките во однос на изложеноста на ризици доведе до подобрена солвентна позиција, а со тоа и подобар капацитет за справување со неочекуваните загуби. Показателите за солвентноста на банкарскиот систем бележат подобрување, што произлегува од новите емисии акции и обврзници и реинвестирањето на добивките во капиталот на банките. Заклучно со 30.9.2022 година, стапката на адекватност на капиталот се зголеми за 0,4 п.п. на годишно ниво и изнесува 17,7 %, што е за повеќе од двојно повисоко ниво на солвентноста на банкарскиот сектор во однос законскиот минимум. Тоа претставува основен показател за соодветната отпорност и подготвеност на банките за справување со ризиците.

Стапката на адекватност на капиталот на ТТК Банка АД Скопје на крајот на третиот квартал од 2022 година изнесува 18,9 % што е на повисоко ниво од банкарскиот систем на Република Северна Македонија. Зголемувањето на стапката на адекватност во однос на претходните години се должи на зголемувањето на квалитетните капитални позиции, коишто овозможуваат задоволителна отпорност на Банката од потенцијални стресни сценарија.

Показатели за профитабилноста на ТТК Банка АД Скопје и банкарскиот сектор									
Показатели	Банкарски систем			Мали банки			ТТК Банка		
	30.09.2021	31.12.2021	30.09.2022	30.09.2021	31.12.2021	30.09.2022	30.09.2021	31.12.2021	30.09.2022
Стапка на поврат на просечната актива (ROAA)	1,6%	1,5%	1,7%	0,9%	0,7%	0,7%	0,4%	0,5%	0,5%
Стапка на поврат на просечниот капитал (ROAE)	13,4%	12,9%	13,7%	8,8%	7,0%	6,8%	3,7%	4,3%	4,4%
Оперативни трошоци /Вкупни редовни приходи (Cost-to-income)	46,9%	47,4%	47,9%	67,5%	69,1%	70,3%	67,9%	69,2%	72,7%
Нето каматен приход /Вкупни редовни приходи	60,5%	59,4%	61,9%	58,8%	57,5%	57,3%	51,9%	51,5%	48,7%
Нето каматен приход/оперативни трошоци	129,1%	125,3%	129,3%	87,1%	83,2%	81,5%	76,5%	74,4%	66,9%

Во првите девет месеци од 2022 година, добивката на домашниот банкарски систем бележи раст, кој најмногу произлегува од растот на нето-каматните приходи и нето-приходите од провизии, како и од пониските трошоци за исправка на вредноста.

Стапките на поврат на просечната актива и на просечниот капитал и резерви забележаа подобрување во споредба со првите девет месеци од 2021 година и достигнаа нивоа од 1,7 % и 13,7 %, соодветно. Показателите за профитабилноста на банкарскиот систем забележаа подобрување во првите девет месеци од 2022 година, како резултат на остварената повисока добивка, во споредба со истиот период од претходната година. Банкарскиот систем оствари добивка од работењето којашто, во споредба со претходната година, е поголема за 11,5 %. Повисоката добивка на банкарскиот систем произлегува од пониските нето-трошоци за исправка на вредноста, растот на нето-некаматните (нето-приходите од провизии и другите редовни приходи) и нето-каматните приходи. Оперативните трошоци на банките забележаа раст, со што негативно придонесоа кон годишниот раст на профитабилноста на банкарскиот сектор. Зголемувањето на овие трошоци е најмногу последица на повисоките трошоци за плати и зголемените општи и административни трошоци на банките.

Заклучно со 31.12.2022 година, остварениот финансиски резултат на ТТК Банка АД Скопје позитивно влијае врз порастот на стапката на поврат на просечната актива, којашто изнесува 0,7 %, како и врз стапката на поврат на просечниот капитал, којашто изнесува 5,9 %. Тие бележат годишно зголемување за 0,2 и 1,5 п.п. соодветно.

Високата конкуренција во банкарскиот систем на Република Северна Македонија влијаеше на потребата Банката постојано да го негува своето скромно учество во банкарскиот пазар и истовремено претставуваше поттик да ја зајакне сопствената позиција како банка што е блиска и флексибилна за малите и средните компании и којашто води посебна грижа за секторот население, приспособувајќи ги постојните и воведувајќи нови иновативни производи што ќе ги задоволат потребите на комитентите.

Пазарното учество на ТТК Банка АД Скопје на ниво на банкарски систем во поодделни сегменти и билансни позиции е прикажано во следната табела:

Пазарно учество на ТТК Банка во банкарскиот систем			
Опис	30.09.2021	31.12.2021	30.09.2022
Билансна сума	1,5%	1,4%	1,3%
Депозити од нефинансиски сектор	1,5%	1,4%	1,3%
Капитал и резерви	1,4%	1,5%	1,4%
Кредити на нефинансиски сектор	1,4%	1,3%	1,2%

5. РАБОТЕЊЕТО НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ

5.1. Корпоративно управување на Банката

I. Информации и податоци за Собранието на акционери

Собранието на акционери е орган на Банката во кој акционерите на Банката ги остваруваат своите права, а на секој акционер запишан во акционерската книга на Банката, од денот на уписот, му припаѓа правото на учество во работата на Собранието на акционери и правото на глас. Во согласност со Статутот на Банката, секоја обична акција дава право на глас во Собранието на акционери, а секоја акција којашто дава право на глас, дава право на еден глас во Собранието на акционери на Банката.

Во текот на 2022 година се одржаа две седници на Собранието на акционери од кои едното беше Годишно собрание.

На Годишното собрание на акционери на Банката одржано на 5.4.2022 година, во согласност со Законот за банките, Законот за трговските друштва и други закони и подзаконски акти, беа усвоени: Записникот од XXXVI седница на Собранието на акционери на Банката одржана на ден 15.4.2021 година, Годишниот извештај за работењето на ТТК Банка АД Скопје во 2021 година и Мислење по истиот од Надзорниот одбор, Финансиските извештаи на ТТК Банка АД Скопје за 2021 година ревидирани од Друштвото за ревизија „Мур Стивенс“ ДОО Скопје и Мислењето за извештаите од Надзорниот одбор, Годишната сметка на ТТК Банка АД Скопје за 2021 година, Одлуката за употреба и распоредување на нераспределената добивка на ТТК Банка АД Скопје за 2021 година, Одлуката за определување на износот на дивидендата и датуми на исплата на дивиденда за 2021 година (дивиденден календар), Извештајот и оцената на работата на Надзорниот одбор на ТТК Банка АД Скопје во 2021 година и Одлуката за именување независен член на Надзорниот одбор на Банката.

На XXXVIII седница на Собранието на акционери на Банката којашто се одржи на ден 6.9.2022 година беа усвоени: Записникот од XXXVII седница на Собранието на акционери на Банката одржани на ден 5.4.2022 година, Одлуката за измени и дополнувања на Статутот на Банката, Констатацијата за престанок на функцијата член на Надзорниот одбор на Банката, Одлуката за именување членови на Надзорниот одбор на Банката и Одлуката за усвојување на Деловник за работа на Собранието на акционери на Банката.

За независен надворешен ревизор за вршење на ревизија на финансиските извештаи на Банката за период 2019 - 2023 година во согласност со донесена одлука од Собранието на акционери на Банката е избрано Друштвото за ревизија „Мур Стивенс“ ДОО Скопје.

II. Информации и податоци за Надзорниот одбор

II.1. Состав и членства на членовите на Надзорниот одбор во други органи на надзор и/или управување, надлежности и функционирање на Надзорниот одбор

Во согласност со член 48 од Статутот на Банката, Надзорниот одбор го сочинуваат 7 (седум) члена, избрани во постапка и услови во согласност со закон. Најмалку една четвртина од членовите на Надзорниот одбор мора да бидат независни членови.

Во текот на 2022 година во составот на Надзорниот одбор на Банката извршени се следните промени:

На претседателот на Надзорниот одбор на Банката м-р Глигорие Гоговски му престана членството во Надзорниот одбор сметано од 5.6.2022 година заради смрт, додека на Златко Черепналкоски членството во Надзорниот одбор му престана сметано од 25.6.2022 година, заради истекот на периодот за кој беше именуван и за кој имаше добиено претходна согласност од Гувернерот на Народната банка на Република Северна Македонија,

Бидејќи беше почитуван законскиот минимум за членови на Надзорниот одбор, Надзорниот одбор на Банката продолжи да работи со законски пропишаниот минимум.

За дополнување на составот на членовите на Надзорниот одбор, Собранието на акционери на Банката донесе одлука за именување на Бобан Гоговски за член на Надзорниот одбор на Банката за остатокот на мандатот на м-р Глигорие Гоговски, односно до 19.4.2025 година, како и за именување на Златко Черепналкоски за член на Надзорниот одбор за период од 4 (четири) години. По поднесено барање за добивање согласност, Гувернерката на Народна банка на Република Северна Македонија донесе решенија од 24.11.2022 година со кои се дава претходна согласност за Бобан Гоговски и Златко Черепналкоски да бидат именувани за членови на Надзорниот одбор на Банката.

Надзорниот одбор на Банката, на седницата одржана на ден 30.11.2022 година, донесе одлуки со кои Бобан Гоговски е избран за претседател, а академик Владо Камбовски за заменик – претседател на Надзорниот одбор на Банката.

По извршените промени, Надзорниот одбор на Банката функционираше во следниот состав:

- Претседателот на Надзорниот одбор Бобан Гоговски, дипломиран инженер по електротехника, надвор од Банката има функција на извршен член на Одборот на директори – Генерален директор во „Тетекс“ АД Тетово и неизвршен член на Одборот на директори во Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје,
- Борислав Трповски, дипломиран правник со положен правосуден испит, надвор од Банката има функција на претседател на Одборот на директори на „Тетекс“ АД Тетово.
- Златко Черепналкоски, дипломиран електроинженер, надвор од Банката има функција на директор за продажба и маркетинг во „Енерџи Деливери Солушнс“ АД, Скопје,
- Арсен Јаневски, доктор по правни науки, тој е професор во пензија, не членува во други органи на надзор и/или управување.
- Трим Кемали, дипломиран на комуникациски технологии (компјутерски науки), надвор од Банката има функција на заменик - извршен директор на „Дебарски бањи“ АД Дебар.
- Драгица Јовановска, дипломиран економист, надвор од Банката има функција на неизвршен член на Одборот на директори на „Тетекс“ АД Тетово и член на Надзорен одбор на „Петролгас“ ДОО Тетово
- Владо Камбовски, доктор по правни науки, надвор од Банката е член на Македонската академија на науки и уметност.

Членовите Арсен Јаневски и Владо Камбовски се независни членови на Надзорниот одбор на Банката кои во целост ги исполнуваат критериумите за независност утврдени во Законот за банки.

Во текот на 2022 година Надзорниот одбор ги извршуваше работите од своја надлежност во рамките на работите определени со Законот за банките и други законски и подзаконски прописи, Статутот и интерните акти на Банката.

Надзорниот одбор, иако во согласност со Законот на банки треба да се состанува најмалку еднаш квартално заради редовно следење и надзор на работењето на Банката, стабилноста и ефикасноста на Банката, обезбедување добро работење и управување и стабилност на Банката, во текот на 2022 година одржа 12 (дванаесет) редовни седници, од кои 7 (седум) со користење на комуникациска опрема. На овие седници беа присутни сите членови на Надзорниот одбор, освен на седницата одржана на ден 6.9.2022 година кога, од оправдани причини, отсутствуваше членот

Трим Кемали. Исто така, беа организирани и 4 (четири) одлучувања со писмена согласност на членовите на Надзорниот одбор, заради донесување одлуки како резултат на потребата од поддршка на оперативните функции на Банката.

Во текот на 2022 година Надзорниот одбор, преку доставените материјали на месечно ниво, ги следеше финансиските показатели од работењето на Банката како што се Билансот на состојба, Билансот на успех, продуктивноста, адекватноста на капиталот, каматната маргина, ликвидноста, како и изложеноста на сите видови на ризици. Надзорниот одбор, исто така, преку доставените материјали, ја следеше кредитната активност на Банката, наплатата на побарувањата и текот на судските постапки, како и портфолиото на преземените средства.

Врз основа на овие показатели Надзорниот одбор донесуваше соодветни заклучоци во насока на подобрување на работењето на Банката, поголема профитабилност на работењето, одржување на стабилноста, сигурноста и ликвидноста на Банката, како и одржување на добриот углед на Банката.

Надзорниот одбор ја оценуваше соодветноста на воспоставените политики за управувањето со ризици и имајќи ја предвид регулативата од страна на Народната банка на Република Северна Македонија, како и променетите услови во работењето на Банката, одобри или усвои нивно целосно ревидирање, нивна измена и/или дополнување или ја продолжи нивната важност за следниот период и одобри или усвои и други измени и/или дополнувања во политиките и актите поврзани со останатото работење на Банката.

Надзорниот одбор ги разгледа и ги усвои и извештаите коишто во согласност со Законот за банките и Статутот на Банката имаат обврска да ги доставуваат на квартално, полугодишно и годишно ниво другите органи на Банката (Одборот за управување со ризици, Одборот за ревизија и Управниот одбор), како и Службата за внатрешна ревизија, Службата за контрола на усогласеноста на работењето на Банката со прописите и Одделот за спречување на перење пари и финансирање тероризам и Одговорното лице за обезбедување сигурност на информативниот систем на Банката (ОСИС).

Надзорниот одбор ги разгледа и ги усвои и извештаите на Службата за внатрешна ревизија од извршени редовни ревизии во согласност со Годишниот план на Службата за внатрешна ревизија за 2022 година одобрен од негова страна, како и извештаите за следење реализација на дадените препораки. При разгледувањето на извештаите од извршените ревизии, Надзорниот одбор ги анализираше наодите содржани во истите и го следеше статусот на реализација на препораките на Службата за внатрешна ревизија по однос на констатираните наоди од ревизиите и остана доследен на својот став дека треба во целост да се спроведуваат препораките дадени во извештаите од Службата за внатрешна ревизија, заради доследно спроведување на законските и интерните акти на Банката.

Исто така, на одржаните седници во текот на 2022 година, Надзорниот одбор ги разгледуваше и останатите извештаи произлезени од законската и подзаконската регулатива и од интерните акти на Банката, пред сè поврзани со управување со ризиците на кои е изложена Банката во своето работење, како и останати информации и слично од доменот на останатото работење на Банката доставувани од надлежните служби.

Во 2022 година Надзорниот одбор го разгледа Записникот од извршената теренска контрола на Народната банка на Република Северна Македонија, како и други извештаи доставени од страна на Народната банка на Република Северна Македонија и други надлежни институции.

II.1.1. Начин на избор, именување и разрешување на членовите на Надзорниот одбор

Членовите на Надзорниот одбор ги избира, именува и разрешува Собранието на Банката со мнозинство од акциите со право на глас претставени на Собранието.

При изборот и именувањето на членовите на Надзорниот одбор се води грижа кандидираните членови за Надзорен одбор да ги исполнуваат потребните услови во согласност со законот, Статутот на Банката и Политиката за начинот на избор, следење на работењето и на разрешувањето на членовите на Надзорниот одбор, Одборот за управување со ризици, Одборот за ревизија и Управниот одбор. Исто така, Собранието на Банката води соодветна грижа за балансиран состав на експертски знаења и адекватна персонална квалификација на членовите на Надзорниот одбор, како и за исполнување на критериумот предвиден со Законот за банките според кој една четвртина од членовите на Надзорниот одбор треба да бидат независни членови кои ги исполнуваат критериумите за независност определени со истиот закон.

За именувањето на членовите на Надзорниот одбор се спроведува постапка за добивање претходна согласност од Гувернерот на Народната банка на Република Северна Македонија.

На именуваните членови на Надзорниот одбор на Банката им се определува награда за ангажирање и учество во работата на седниците на Надзорниот одбор во износ од 45.000 денари, а за претседателот на Надзорниот одбор износ од 60.000 денари.

Разрешувањето на членовите на Надзорниот одбор од страна на Собранието на Банката се врши на законски пропишан начин, во случаи во согласност со законот и Статутот на Банката, како и во случај кога со оцената на членовите на Надзорниот одбор се утврдени слабости и за надминување на истите е предложено назначување нови членови или замена на постојните членови.

Членовите на Надзорниот одбор, од нивните редови, избираат претседател на Надзорниот одбор. Во согласност со член 51 од Статутот на Банката, мандатот на членовите на Надзорниот одбор трае четири години, а во случај на предвременно престанување на функцијата на член/ови на Надзорниот одбор, на првата наредна седница на Собранието на Банката се врши избор за испразнетите места за остатокот од мандатот. Исто лице не може да биде независен член на Надзорниот одбор подолго од три последователни мандати.

Членовите на Надзорниот одбор на ТТК Банка АД Скопје се именувани под услови, критериуми и спроведена постапка за добивање претходна согласност од Гувернерот на НБРСМ во согласност со законот и подзаконските акти на НБРСМ и Статутот на Банката, при што е утврдено исполнувањето на потребните услови и критериуми за нивното именување, а за независните членови и критериумите за независност утврдени со Законот за банките. Независните членови на Надзорниот одбор и физичките лица поврзани со нив не се вработени и не се лица со посебни права и одговорности во Банката, не се акционери со квалификувано учество во Банката и не застапуваат акционер со квалификувано учество во Банката, не работат, односно во последните три години не работеле во друштво за ревизија коешто во тој период вршело ревизија на работењето на Банката и во последните три години немале материјален интерес или деловен однос со Банката во вредност којашто просечно годишно надминува 3 милиони денари.

Членовите на Надзорниот одбор имаат соодветни знаења и искуство за извршување на нивните надлежности и посветуваат доволно време за извршување на обврските што произлегуваат од надлежностите пропишани со Законот за банките и избегнуваат судир на интересите, притоа императивно почитувајќи ги правилата пропишани во случај на појавен судир на интереси и обврските за давање писмени изјави.

Членовите на Надзорниот одбор поседуваат знаења и искуство потребни за независен надзор на работењето на Банката, за разбирање на активностите што ги врши Банката и материјалните ризици на коишто е изложена.

Исто така, Надзорниот одбор подготви Извештај за работењето на Надзорниот одбор на Банката за 2021 година и изврши оценка на сопствената работа од аспект на

поединечните членови и колективно и ја достави до Собранието на акционери на Банката.

II.2. Информации и податоци за Одборот за управување со ризици

II.2.1. Состав и членства на членовите на Одборот за управување со ризици во други органи на надзор и/или управување, надлежности и функционирање на Одборот за управување со ризици

Во согласност со член 58 од Статутот на Банката, Одборот за управување со ризици во Банката се состои од 5 (пет) члена кои ги именува Надзорниот одбор на Банката од редот на лицата со посебни права и одговорности. Членови на Одборот за управување со ризици се: генералниот директор за управување со ризици кој е претседател на Одборот, директорот на Секторот Стратешко банкарство кој е заменик претседател на Одборот, директорот на Дирекцијата за управување со ризици, директорот на Секторот Комерцијално банкарство и директорот на Дирекцијата за средства и ликвидност. Со одлука за именување членови на Одборот за управување со ризици може да се именуваат и заменици членови на Одборот за управување со ризици од редот на лицата со посебни права и одговорности кои би ги менувале членовите во нивно отсуство.

Со одлука на Надзорниот одбор на Банката на седницата одржана на ден 31.10.2022 година беа именувани членови и заменици – членови на Одборот за управување со ризици во следниот состав:

1. Наталија Алексова, претседател на Одборот за управување со ризици, дипломиран економист, член на Управниот одбор на Банката, не членува во други органи на надзор и/или управување.
2. Димитри Трповски, заменик - претседател на Одборот за управување со ризици, магистер по бизнис администрација, директор на Секторот Стратешко банкарство, не членува во други органи на надзор и/или управување.
3. Зоран Колев, член на Одборот за управување со ризици, доктор по економски науки, директор на Секторот за комерцијално банкарство. Надвор од Банката е надворешен комисионер во Комисијата за хартии од вредност.
4. Гордана Блажевска, член на Одборот за управување со ризици, дипломиран економист, директор на Дирекција за управување со ризици, не членува во други органи на надзор и/или управување.
5. Жарко Митревски, член на Одборот за управување со ризици, дипломиран економист, директор е на Дирекција за средства и ликвидност, не членува во други органи на надзор и/или управување.

Со наведената одлука од Надзорниот одбор на Банката како заменици – членови на Одборот за управување со ризици се именувани: Ирина Ристовска, директор на Сектор за правни работи и проблематични пласмани, Зоран Јовановски, директор на Дирекција за деловна мрежа, Леона Димитровска, директор на Дирекција за маркетинг и развој на производи, Даница Јаневска, директор на Дирекцијата за контролинг и стратешко планирање и Снежана Атанасовска, раководител на Службата за контрола на усогласеноста на работењето на Банката и СППФТ. Именуваните заменици-членови на Одборот за управување со ризици во отсуство на членовите на Одборот за управување со ризици ќе ги менуваат членовите во нивно отсуство.

Во 2022 година Одборот за управување со ризици работеше и одлучуваше во рамките на своите надлежности утврдени со закон и подзаконски акти, Статутот и другите интерни акти на Банката, на своите седници коишто, во согласност со Законот за банките, се одржуваа еднаш неделно.

На седниците Одборот за управување со ризици редовно ги следеше ризиците на коишто е изложена Банката во своето работење и го следеше и оценуваше степенот на ризичност на Банката преку разгледување соодветни извештаи произлезени од закон, подзаконски акти и интерните акти на Банката коишто го регулираат управувањето со ризиците.

Преку оваа документација, Одборот за управување со ризици вршеше и оцена на системите на управување со ризиците на Банката и ги анализираше влијанијата од управувањето со ризиците врз работењето на Банката, го следеше спроведувањето на стратегијата за управување со ризиците и воспоставените политики за управување со ризиците, се грижеше за воспоставување соодветни политики преку нивно ревидирање во согласност со променетата подзаконска регулатива на НБРСМ и/или променетите услови во работењето на Банката и обезбедување формално правно усвојување од страна на Надзорниот одбор на Банката. Исто така, преку разгледување на истата оваа документација, Одборот за управување со ризици го следеше и спроведувањето на интерните акти донесени од Управниот одбор на Банката во врска со одделните видови ризици на коишто е изложена Банката во своето работење.

Во согласност со своите надлежности, Одборот за управување со ризици ја следеше и усогласеноста на работењето на Банката со прописите од областа на управувањето со ризици и ги следеше и оценуваше системите на внатрешна контрола и контролните правила и механизми воспоставени за идентификување, мерење, оцена и следење на ризиците на кои е изложена Банката, како и по однос на тестирање на изложеноста на Банката кон истите.

Во текот на 2022 година Одборот за управување со ризици одржа 52 седници на кои донесе одлуки за ревидирање на воспоставените политики за управување со ризиците, утврди ревидирани политики или ја продолжи важноста на веќе воспоставени политики, како и одлуки за одобрување на изложености кон лица од над 10 % до 20 % од сопствените средства на Банката. На своите седници, разгледувајќи ги доставените материјали, со свои констатации и инструкции упатуваше и насочуваше на потребата од преземање мерки и активности, особено во делот на наплатата на достасаните побарувања на Банката како потенцијален ризик од предизвикување дополнителни резервации коишто директно се рефлектираат со негативен ефект врз резултатот од работењето на Банката.

Одборот за управување со ризици, во согласност со Законот за банките и Статутот на Банката, доставуваше квартални извештаи за својата работа до Надзорниот одбор на Банката и до Одборот за ревизија.

Исто така, во согласност со Законот за банките и Статутот на Банката, Одборот за управување со ризици изврши оцена на сопствената работа од аспект на поединечните членови и колективно и истата ја достави до Надзорниот одбор на Банката во рамките на доставениот Извештај за својата работа во 2021 година.

II.2.2. Начин на избор, именување и разрешување на членовите на Одборот за управување со ризици

Надзорниот одбор на Банката ги избира, именува и разрешува членовите на Одборот за управување со ризици. Изборот и именувањето на членовите на Одборот за управување со ризици го врши Надзорниот одбор од редот на лицата со посебни права и одговорности определени со Статутот на Банката, притоа водејќи сметка членовите на Одборот за управување со ризици да ги исполнуваат потребните услови за нивно именување во согласност со законот и Статутот на Банката, а во Одборот за управување да има членство на членот на Управниот одбор кој е одговорен за следење на управувањето со ризиците, како критериум што е утврдено со Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка.

Изборот и именувањето на членовите на Одборот за управување со ризици се спроведува на начин и во постапка определени со Статутот на Банката за работењето и начинот на одлучување на Надзорниот одбор на Банката и Деловникот за работа на Надзорниот одбор.

Разрешувањето на членовите на Одборот за управување со ризици се врши од страна на Надзорниот одбор на Банката на начин и постапка како при нивното именување, а во случаи во согласност со законот и Статутот на Банката, како и во случај кога со оцената на членовите на Одборот за управување со ризици се утврдени слабости и за надминување на истите е предложено назначување нови членови или замена на постојните членови.

Составот на Одборот за управување со ризици е во согласност со член 90 став 2 од Законот за банките, член 58 точка 1 од Статутот на Банката и точка 24 од Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка со тоа што еден од членовите на Управниот одбор, а со оглед на тоа дека во негова надлежност е Дирекцијата за управување со ризици исполнет е и критериумот за задолжително членство во Одборот за управување со ризици утврден со Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка, а другите членови се лица со посебни права и одговорности именувани во согласност со одредбите од Статутот на Банката, каде што точно е определено од кои организациски единици и кои носители на раководни функции треба да го сочинуваат. Мандатот на членовите на Одборот за управување со ризици трае четири години. Претседателот и заменик - претседателот на Одборот за управување со ризици се именуваат со одлуката за именување членови на Одборот за управување со ризици донесена од Надзорниот одбор на Банката

Именуваните членови на Одборот за управување со ризици ги исполнуваат потребните услови и критериуми предвидени со Законот за банките, Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка и Статутот на Банката и имаат искуство во областа на финансиите или банкарството од најмалку три години, како и познавање на работењето на Банката, нејзините производи и услуги и на ризиците на коишто е изложена Банката во своето работење.

II.3. Информации и податоци за Одборот за ревизија

II.3.1. Состав и членства на членовите на Одборот за ревизија во други органи на надзор и/или управување, надлежности и функционирање на Одборот за ревизија

Во согласност со член 61 од Статутот на Банката, Одборот за ревизија се состои од пет члена. Мнозинството членови во Одборот за ревизија се избира од редот на членовите на Надзорниот одбор, а останатите членови се независни членови. Членовите на Одборот за ревизија ги именува Надзорниот одбор на Банката со мандат од 4 години.

Во текот на 2022 година во составот на Одборот за ревизија на Банката се извршени следните промени:

На членовите на Одборот за ревизија избрани од редот на членовите на Надзорниот одбор м-р Глигорие Гоговски сметано од 5.6.2022 година и Златко Черепналкоски сметано од 25.6.2022 година им престана членството во Одборот за ревизија заради престанок на нивното членство во Надзорниот одбор на Банката.

По добивање претходна согласност од Гувернерката на Народната банка на Република Северна Македонија, со решенија од 24.11.2022 година за Бобан Гоговски и Златко Черепналкоски да бидат именувани за членови на Надзорниот одбор на Банката, Надзорниот одбор на Банката на седницата одржана на ден 28.12.2022 година донесе одлука за именување членови на Одборот за ревизија во следниот состав:

1. Душко Апостолоски, претседател и независен член на Одборот за ревизија, дипломиран економист, надвор од Банката е управител на „Бенд Ревизија и Консалтинг“ ДОО Тетово.
2. Данче Зографска, независен член на Одборот за ревизија, дипломиран економист, надвор од Банката е управител на Друштво за ревизија и проценка „Елит“ ДООЕЛ Скопје.
3. Борислав Трповски, член на Одборот за ревизија од редот на членовите на Надзорниот одбор на Банката, дипломиран правник со положен правосуден испит, надвор од Банката има функција на претседател на Одборот на директори на „Тетекс“ АД Тетово.
4. Бобан Гоговски, дипломиран инженер по електротехника, надвор од Банката има функција на извршен член на Одборот на директори – Генерален директор во „Тетекс“ АД Тетово и неизвршен член на Одборот на директори во Централен депозитар за хартии од вредност АД Скопје,
5. Златко Черепналкоски, член на Одборот за ревизија од редот на членовите на Надзорниот одбор на Банката, дипломиран електроинженер, надвор од Банката има функција на директор за продажба и маркетинг во „Енерџи Деливери Солушнс“ АД, Скопје,

Претседателот на Одборот за ревизија Душко Апостоловски и членот на Одборот за ревизија Данче Зографска се и овластени ревизори.

Надлежностите на Одборот за ревизија се определени со Законот за банките и со други законски и подзаконски прописи, со Статутот и со интерните акти на Банката.

Во текот на 2022 година Одборот за ревизија одржа пет седници, на кои беа разгледани извештаи и акти коишто се во негова надлежност.

Одборот за ревизија ја следеше усогласеноста на работењето на Банката со прописите што се однесуваат на сметководствените стандарди и финансиските извештаи и точноста и транспарентноста на објавените финансиски информации за работењето на Банката во согласност со прописите за сметководство и меѓународните сметководствени стандарди, ги оценуваше системите за внатрешна контрола, ја следеше работата и ја оценуваше ефикасноста на Службата за внатрешна ревизија, ја следеше реализацијата на препораките на Службата за внатрешна ревизија од страна на одговорните лица, го следеше процесот на ревизија на Банката и ја оценуваше работата на Друштвото за ревизија.

На одржаните седници Одборот за ревизија разгледа и прифати: неревидирани финансиски извештаи на ТТК Банка АД Скопје за 2021 година, извештаи на независниот ревизор - Друштво за ревизија „Мур Стивенс“ ДОО Скопје и финансиски извештаи на ТТК Банка АД Скопје за 2021 година изготвени според Методологија на НБРСМ и според МСФИ, извештаи за работењето на Банката во текот на 2022 година, квартални извештаи за управување со ризици на кои е изложена Банката, квартални извештаи од Одборот за управување со ризици, извештаи на Службата за внатрешна ревизија за извршени ревизии во согласност со Годишниот план за 2022 година и од извршени инцидентни ревизии, извештаи за следење реализација на дадените препораки, Извештајот за поставеноста и ефикасноста на системот за внатрешна контрола на Банката за 2021 година, како и Годишниот извештај за 2021 година и полугодишниот Извештај за работењето за период јануари-јуни 2022 година и Годишниот план на Службата за внатрешна ревизија за 2022 година.

Одборот за ревизија ги разгледа актите коишто го регулираат работењето на Службата за внатрешна ревизија и тоа: Повелбата на Службата за внатрешна ревизија на ТТК Банка АД Скопје, Процедурата за работата на Службата за внатрешна ревизија, Методологијата за спроведување ИТ-ревизија, Упатството за изготвување стандарден извештај на Службата за внатрешна ревизија и Упатството за изготвување и чување документација на Службата за внатрешна ревизија, при што Одборот оцени дека интерните акти се дефинирани во согласност со Законот за банки, со Одлуката за

правилата за добро корпоративно управување во банка, со Законот за трговски друштва, со Меѓународни стандарди за професионално извршување на внатрешна ревизија и до Кодексот на етика за внатрешни ревизори и преставува солидна основа за вршење на надлежностите на Службата за внатрешна ревизија.

Одборот за ревизија го разгледа и Извештајот бр. 3 на Службата за внатрешна ревизија за оцена на постапување на Банката по препорака од Народната банка на Република Северна Македонија и оцени дека во Банката се извршени предвидените активности според Акцискиот план со што е постигнато подобрување на мерките и активностите за откривање и спречување ПП/ФТ и зајакнување на системот за корпоративно управување.

Одборот за ревизија, во согласност со Законот за банките и Статутот на Банката, го ценеше своето работење во 2021 година од аспект на поединечните членови и колективно даде оцена којашто, заедно со писмениот Извештај на работата во 2021 година, ја достави до Надзорниот одбор на Банката. Исто така Одборот за ревизија, во согласност со Законот на банките и Статутот на Банката, на секои три месеци го известуваше Надзорниот одбор за својата работа во 2022 година и до Надзорниот одбор поднесе и Полугодишен извештај за својата работа во периодот јануари-јуни 2022 година.

II.3.2. Начин на избор, именување и разрешување на членовите на Одборот за ревизија

Членовите на Одборот за ревизија ги избира, именува и разрешува Надзорниот одбор на Банката.

Изборот и именувањето на членовите на Одборот за ревизија се спроведува на начин и во постапка определени со Статутот на Банката и Политиката за начинот на избор, следење на работењето и на разрешувањето на членовите на Надзорниот одбор, Одборот за управување со ризици, Одборот за ревизија и Управниот одбор. Членовите на Одборот за ревизија ги разрешува Надзорниот одбор на Банката на начин и постапка како при нивното именување, а во случаи во согласност со законот и Статутот на Банката, Политиката за начинот на избор, следење на работењето и на разрешувањето на членовите на Надзорниот одбор, Одборот за управување со ризици, Одборот за ревизија и Управниот одбор како и во случај кога со оцената на членовите на Одборот за ревизија се утврдени слабости и за надминување на истите е предложено назначување нови членови или замена на постојните членови.

Именуваните членови на Одборот за ревизија ги исполнуваат потребните услови и критериуми предвидени со Законот за банките и Статутот на Банката, а независните членови и критериумите за независност утврдени со Законот за банките. Независните членови на Одборот за ревизија и физичките лица поврзани со нив не се вработени и не се лица со посебни права и одговорности во Банката, не се акционери со квалификувано учество во Банката и не застапуваат акционер со квалификувано учество во Банката, не работат, односно во последните три години не работеле во друштво за ревизија коешто во тој период вршело ревизија на работењето на Банката и во последните три години немале материјален интерес или деловен однос со Банката во вредност којашто просечно годишно надминува 3 милиони денари.

II.4. Информации и податоци за Управниот одбор

II.4.1. Состав и членства на членовите на Управниот одбор во други органи на надзор и/или управување, надлежности и функционирање на Управниот одбор

Во согласност со Одлуката за изменувања и дополнување на Статутот на Банката донесена на седница на Собранието на акционери одржана на ден 6.9.2022 година,

Управниот одбор на Банката се состои од 3 (три) члена коишто се подеднакво одговорни за работењето на Банката и за обврските што ги презема Банката.

Во 2022 година Управниот одбор го сочинуваат:

1. Претседателот на Управниот одбор проф. д-р Драгољуб Арсовски, кој е доктор на економски науки и
2. Членот на Управниот одбор Наталија Алексова, дипломиран економист.

Надзорниот одбор на Банката на седницата одржана на ден 28.12.2022 година донесе одлука за именување трет член на Управниот одбор, за кој е во тек постапка за добивање претходна согласност од Гувернерот на Народната банка на Република Северна Македонија.

Во текот на 2022 година Управниот одбор континуирано ги извршуваше работите поврзани со управувањето и застапувањето на Банката и водењето на работењето на Банката кои им се ставени во надлежност со законската и подзаконската регулатива, Статутот и другите акти на Банката. Одлучуваше за уредување прашања од тековен карактер, презеде повеќе мерки и активности за развој и за подобрување на ефикасноста на внатрешната контрола на сите нивоа, како и за подобрување на внатрешната организација на Банката со цел зајакнување на функционирањето на системот на организациската поставеност на Банката, административната и сметководствената контрола и овозможувањето поефикасно следење и контрола на исполнување на оперативните цели, обезбедувањето точност во изработка на финансиските извештаи, обезбедувањето усогласеност на работењето на Банката со интерните политики и акти и законите и регулативата којашто го уредува работењето на банките, зголемувањето на ефикасноста на вкупното работење и унапредувањето на ефикасноста на управувањето.

Управниот одбор во овој период континуирано го следеше текот на наплата на доспеаните побарувања на Банката од правните и физички лица и до стручните служби на Банката предлагаше мерки и активности за подобрување на наплатата на спорните побарувања.

Управниот одбор донесе повеќе измени и дополнувања на интерните акти на Банката - основни процедури, процедури, методологии, со цел усогласување со ревидираните и/или изменети и/или дополнети политики за управување со ризиците од страна на Надзорниот одбор на Банката во процесот на оцена на нивната соодветност со променетата регулатива од страна на Народната банка на Република Северна Македонија, променетите услови во работењето на Банката, макроекономските фактори. Исто така, донесе измени и дополнувања и на други правилници, методологии и процедури поврзани со останатото работење на Банката, во кои беа дефинирани основните правила на внатрешна контрола при извршување на оперативните активности во Банката.

Управниот одбор ги разгледуваше извештаите на внатрешната ревизија и ги анализираше наодите содржани во нив, како и извештаите на Службата за усогласеност на работењето на Банката со прописите и спречување на перење пари и финансирање тероризам и на Одговорното лице за обезбедување сигурност на информативниот систем на Банката (ОСИС).

Во текот на 2022 година Управниот одбор преземаше мерки и активности за реализирање на одлуките и на заклучоците на Надзорниот одбор како и на препораките од Службата за внатрешна ревизија.

Управниот одбор доставуваше до Надзорниот одбор месечни извештаи за работењето на Банката во 2022 година преку кои го известуваше Надзорниот одбор за своето работење.

Во текот на 2022 година, Управниот одбор во континуитет продолжи со преземање активности за зајакнување на информативниот систем за следење на соодветноста и ефикасноста на поставените системи на внатрешна контрола и на процесот за управување со сигурноста на информативниот систем од аспект на обезбедување

доверливост, интегритет и расположливост, како и обезбедување континуиран пристап до сите потребни информации на вработените во Банката.

Истовремено, преку воспоставените системи на организација и работа на Банката и внатрешна контрола во сите области од работењето на Банката, Управниот одбор обезбеди непречено функционирање на Службата за внатрешна ревизија и на Службата за усогласеност на работењето на Банката со прописите и спречување на перење пари и финансирање тероризам и пристап до документацијата и до вработените во Банката со цел непречено спроведување на нивните активности и овластувања.

Управниот одбор редовно ги следеше и извештајните анализи извршени од страна на менаџментот и од другите надлежни лица од организациски единици и делови на Банката.

Во текот на 2022 година, Управниот одбор одлучуваше и без одржување состанок, но со давање писмена согласност за донесување поединечни интерни акти и одлуки по прашањата од негова надлежност определени со законска и подзаконска регулатива, Статутот и другите акти на Банката, како и по согледана потреба за уредување на настанати ситуации или појавени потреби од тековен карактер и заради јакнење на механизмите и контролните правила во клучните области од работењето на Банката.

II.4.2. Начин на избор, именување и разрешување на членовите на Управниот одбор

Надзорниот одбор на Банката ги избира, именува и разрешува членовите на Управниот одбор. При изборот и именувањето на членовите на Управниот одбор, Надзорниот одбор води сметка за условите коишто треба да ги исполнуваат во согласност со законот, со Статутот на Банката и со Политиката за начинот на избор, следење на работењето и на разрешувањето на членовите на Надзорниот одбор, на Одборот за управување со ризици, на Одборот за ревизија и на Управниот одбор. Надзорниот одбор го избира и претседателот на Управниот одбор од редот на членовите на Управниот одбор на Банката.

Изборот и именувањето на членовите на Управниот одбор се спроведува на начин и во постапка определени со Статутот на Банката за работењето и начинот на одлучување на Надзорниот одбор на Банката и Деловникот за работа на Надзорниот одбор.

За именувањето на членовите на Управниот одбор се спроведува постапка за добивање претходна согласност од Гувернерот на Народната банка на Република Северна Македонија.

Разрешувањето на членовите на Управниот одбор се врши на начин и постапка како при нивното именување, а во случаи во согласност со законот и Статутот на Банката, како и во случај кога при оцената на членовите на Управниот одбор се утврдат одредени слабости, па за надминување на истите Надзорниот одбор презема активности со давање предлози за назначување нови членови на Управниот одбор или замена на постојните членови.

Во согласност со член 64 од Статутот на Банката, Управниот одбор на Банката се состои од 3 (три) члена кои се подеднакво одговорни за работењето на Банката и за обврските што ги презема Банката. Претседателот на Управниот одбор и членовите на Управниот одбор се именувани за период од четири години. Правата и обврските на членовите на Управниот одбор се уредуваат со договор што го склучуваат членот на Управниот одбор и Надзорниот одбор во име на Банката, а го потпишува претседателот на Надзорниот одбор. Доколку на член/овите на Управниот одбор им престане членството и пред истекот на мандатот, за обезбедување на потребниот број членови пропишан со Законот за банките, Надзорниот одбор од своите редови именува вршител/и на должноста член на Управен одбор.

Членовите на Управниот одбор на ТТК Банка АД Скопје се именувани под услови, критериуми и спроведена постапка во согласност со закон и со подзаконски акти на НБРСМ, со Статутот на ТТК Банка АД Скопје и со Политиката за начинот на избор, следење на работењето и на разрешувањето на членовите на Надзорниот одбор, на Одборот за управување со ризици, на Одборот за ревизија и на Управниот одбор, при што е утврдено исполнувањето на потребните услови и критериуми за нивното именување.

Членовите на Управниот одбор заедно поседуваат стручни знаења и искуство потребни за независно управување на Банката, за разбирање на активностите што ги врши Банката и на материјалните ризици на коишто е изложена, во согласност со правилата за корпоративно управување пропишани од страна на Советот на Народната банка на Република Северна Македонија донесени во согласност со меѓународните стандарди.

II.5. Состав, надлежности и функционирање на Кредитниот одбор

Во согласност со Одлуката за изменувања и дополнување на Статутот на Банката донесена на седницата на Собранието на акционери одржана на ден 6.9.2022 година, Кредитниот одбор го сочинуваат 6 /шест/ членови и 6 /шест/ заменици - членови, кои ги именува Надзорниот одбор на Банката.

Кредитниот одбор го сочинуваат: генералниот извршен директор, генералниот директор за управување со ризици, генералниот директор за комерцијално банкарство директорот на Секторот за комерцијално банкарство, директорот на Секторот за стратешко банкарство и директорот на Секторот за правни работи и проблематични пласмани.

Со одлука за именување членови на Кредитниот одбор се именуваат и заменици-членови на Кредитниот одбор од редот на лицата со посебни права и одговорности или останати лица од Секторот за комерцијално банкарство и Секторот за правни работи и проблематични пласмани кои ги заменуваат членовите во нивно отсуство.

До завршување на постапката за добивање претходна согласност за именувањето трет член на Управниот одбор на Банката од страна на Гувернерот на Народната банка на Република Северна Македонија, Кредитниот одбор на Банката во 2022 година работеше во состав:

Членови:

1. Драгољуб Арсовски, претседател на Управниот одбор на ТТК Банка АД Скопје /претседател на Кредитниот одбор/;
2. Наталија Алексова, член на Управниот одбор на ТТК Банка АД Скопје;
3. Зоран Колев, директор на Секторот за комерцијално банкарство;
4. Димитри Трповски, директор на Секторот за стратешко банкарство;
5. Ирина Ристовска, директор на Секторот за правни работи и проблематични пласмани.

Заменици-членови на Кредитниот одбор на Банката се: Гордана Блажевска, Бојан Штерјовски, Бранко Спасовски, Зоран Јовановски и Емил Ристоски.

Во согласност со Статутот и со другите интерни акти на Банката, Кредитниот одбор е надлежен да ги врши следните работи:

- да одлучува по поднесени барања од правни и физички лица за одобрување кредити, акредитиви, гаранции и други видови изложености во рамките на лимитите утврдени со прописите и актите на Банката,
- да донесува одлуки за измена и дополнување на Одлуката за висината на каматните стапки што ја врши ТТК Банка АД Скопје и на Тарифата за надоместоците на услуги што ги врши ТТК Банка АД Скопје и за постојни и при воведување нови производи и услуги;

- да врши продолжување на рокот на достасување на побарувањата два и повеќе пати за изложеност којашто ја одобрил во согласност со своите надлежности во процесот на кредитно одлучување и да го доставува на верификација до Одборот за управување со ризици;
- да го верификува продолжувањето на рокот на достасување на побарувањата два и повеќе пати што било одобрено од другите нивоа на кредитно одлучување и најмалку еднаш во месецот доставува до Одборот за управување со ризици Извештај за побарувањата кај кои е извршено продолжување на рокот на достасување во текот на претходниот месец;
- да донесува Одлука за реструктурирања на побарувања и најмалку еднаш во месецот да доставува до Надзорниот одбор на Банката Извештај за реструктурирани побарувања во текот на претходниот месец;
- други работи утврдени со прописите и актите на Банката, како и определените со неговиот Деловник за работа.

Во текот на 2022 година Кредитниот одбор ги вршеше работите за коишто е надлежен според Статутот и другите интерни акти на Банката, како и определените со неговиот Деловник за работа, на седници коишто се свикуваа и одржуваа најмалку еднаш неделно во согласност со Деловникот за работа на овој Одбор.

II.6. Состав, надлежности и функционирање на Одборот за управување и надгледување на информатичката технологија

Во согласност со Одлуката за изменувања и дополнување на Статутот на Банката донесена на седницата на Собранието на акционери одржана на ден 6.9.2022 година, Одборот за управување и надгледување на информатичка технологија се состои од 8 (осум) члена.

До завршување на постапката за добивање претходна согласност за именувањето на трет член на Управниот одбор на Банката од страна на Гувернерот на Народната банка на Република Северна Македонија, Одборот за управување и надгледување на информатичката технологија во 2022 година работеше во состав:

1. Драгољуб Арсовски, претседател на Управниот одбор на ТТК Банка АД Скопје /претседател на Одборот/;
2. Наталија Алексова, член на Управниот одбор на ТТК Банка АД Скопје /член на Одборот/;
3. Зоран Колев, директор на Секторот Комерцијално банкарство /член на Одборот/;
4. Стево Цветковски, директор на Дирекција за информатичка технологија /член на Одборот/;
5. Христијан Трифуновски, директор на Секторот за ИТ и позадински обработки /член на Одборот/;
6. Новак Вучевски, раководител на Одделот за системска и мрежна поддршка /член на Одборот/;
7. Јовица Стојкоски, одговорно лице за обезбедување на сигурноста на информативниот систем на Банката /член на Одборот/,

Во согласност со Статутот и со другите интерни акти на Банката, во надлежност на Одборот за управување и надгледување на информатичката технологија е да ги врши следните работи:

- да одлучува и да го набљудува развојот и имплементацијата на стратешките ИТ-планови и да осигурува дека истите се конзистентни со деловната стратегијата;
- да одлучува и да го одобрува портфолиото на проекти во ИТ;
- да ги набљудува извршувањата на главните ИТ-проекти, вклучително да дава и приоритети на проектите, набавките и развојот на нови системи, одржувањето на постојните системи и законските барања и измени;

- да одлучува за ИТ-буџетот и ИТ-целите;
- да ја набљудува соодветноста на ИТ-ресурсите во смисла на луѓе, опрема и обезбедувачите на ИТ-сервиси и да дава крајна одлука во случај на неусогласеност помеѓу понудата и побарувачката;
- да ги ревидира ИТ-проектите коишто имаат значителен трошок или коишто се од голема стратешка важност;
- да решава по основ на големи ИТ-прашања и прави “trade-off “ одлуки, односно да го насочи работењето на ИТ-на позначајните проекти за Банката за сметка на помалку значајните коишто привремено ги одложува или трајно ги откажува, во случаите кога има поголем број на предложени проекти и коишто не можат истовремено да се реализираат во согласност со условите и расположливите ресурси;
- да го следи квалитетот на ИТ-услугите и задоволството на клиентите.

Во текот на 2022 година Одборот за управување и надгледување на информатичка технологија ги вршеше работите за кои е надлежен според Статутот и другите интерни акти на Банката, на седници коишто се свикнуваа и одржуваа најмалку еднаш на три месеци, во согласност со Деловникот за работа на овој одбор. На тој начин Одборот за управување и надгледување на информатичката технологија ја оствари основната цел за којашто е формиран - да му помага на Управниот одбор и на Надзорниот одбор во носењето на одлуките во врска со ИТ.

II.7. Состав, надлежности и функционирање на Одборот за наградување

Во согласност со член 57 став 6 од Статутот на Банката и точка 17 од Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка формиран е Одбор за наградување за надлежности поврзани со воспоставувањето и спроведувањето на Политиката за наградување.

Одборот за наградување во ТТК Банка АД Скопје во 2022 година работеше во следниот состав:

1. Бобан Гоговски - претседател;
2. д-р Арсен Јаневски – член;
3. Трим Кемали – член;
4. Драгица Јовановска – член;
5. д-р Владо Камбовски – член.

Одборот за наградување е надлежен да разгледува прашања во врска со вкупниот надомест (фиксен и варијабилан) на членовите на Управниот одбор и на лицата надлежни за функција на контрола и да доставува соодветни предлози до Надзорниот одбор.

Во текот на 2022 година Одборот за наградување одржа 4 (четири) седници на кои беа донесени предлог-одлуки од својата надлежност и доставени до Надзорниот одбор за конечно одлучување.

II.8. Состав, надлежности и функционирање на Одборот за именување

Во согласност со член 57 став 5 и 7 од Статутот на Банката, Надзорниот одбор на Банката, на седницата одржана на ден 28.12.2022 година, донесе одлука за формирање Одбор за именување во ТТК Банка АД Скопје во следниот состав:

1. Бобан Гоговски	– претседател
2. Борислав Трповски	– член
3. Златко Черепналкоски	– член
4. академик Владо Камбовски	- член
5. д-р Арсен Јаневски	– член.

Одборот за именување во ТТК Банка АД Скопје е надлежен да разгледува прашања поврзани со воспоставување и со спроведување на Политиката за начинот на избор, следење на работењето и разрешувањето на членовите на Надзорниот одбор, на Одборот за управување со ризици, на Одборот за ревизија и на Управниот одбор, при избор и именување на членови на Надзорниот одбор, на Одборот за управување со ризици, на Одборот за ревизија, на Управниот Одбор и на лицето надлежно за функцијата на контрола внатрешна ревизија и да доставува соодветни предлози до Надзорниот одбор.

Одборот за именување во ТТК Банка АД Скопје, на седницата одржана на ден 28.12.2022 година, донесен Деловник за работа на Одборот во кој се уредува начинот на работа и одлучување на Одборот за именување, правата и обврските на претседателот и членовите на Одборот, како и начинот на вршење стручни и административни работи поврзани со работата на Одборот.

III. Информации и податоци за организациската структура на Банката, вклучително и за нејзините подружници

Организациската структура и поставеност на ТТК Банка АД Скопје е во согласност со Статутот, севкупната стратегија и деловната политика на Банката и во насока на исполнување на целите утврдени во нив.

Банката го врши своето работење самостојно и преку своите организациски единици и организациски делови. Организациски единици во Банката се: секторите, дирекциите, службите и одделите, а организациски делови на Банката се филијалите на Банката, во чијшто состав функционираат експозитури и еден шалтер.

Во текот на 2022 година, се донесоа измени и дополнувања на Статутот, со кои составот на Управниот одбор се прошири на три члена и надлежноста на секој од нив поединечно се уреди во интерните акти. Со истите статусни промени, единствената самостојна Дирекција за човечки ресурси, организација и поддршка под надлежност на Управниот одбор прерасна во Сектор за човечки ресурси, организација и поддршка, кој ја интегрираше постојната дирекција со двата оддела.

Според тоа, заклучно со 31.12.2022 година организациската структура на Банката ја сочинуваат 5 сектори, три самостојни служби од кои една под надлежност на Надзорниот одбор, лице одговорно за сигурност на информативниот систем, офицер за заштита на лични податоци, 11 дирекции (во рамките на 5-те сектори), 20 оддели, мрежа од 7 филијали (Скопје, Тетово, Битола, Куманово, Охрид, Штип, Струмица), 21 експозитура и 1 шалтер.

Организациската структура на Банката е дадена во Прилог 1 кон Годишниот извештај.

IV. Примена на Кодексот за корпоративно управување

Кодексот за корпоративно управување на ТТК Банка АД Скопје е усвоен од страна на Надзорниот одбор на Банката на 31.10.2022 година. Кодексот за корпоративно управување ги опфаќа правилата за надзор и раководење во Банката со цел да се воспостават, одржуваат и унапредуваат правилата и стандардите за корпоративното управување во Банката засновани на постојната важечка законска и подзаконска регулатива и интерните акти на Банката кои ја сочинуваат корпоративната култура и вредности на Банката, со цел ефикасно и одговорно управување со Банката и намалување на ризикот во работењето, како и транспарентност на работењето на Банката.

Со Кодексот за корпоративно управување се опишува управувачката и организациската структура на Банката, односите меѓу управувачките тела и заинтересираните лица, системите на внатрешна контрола и управување со ризиците,

транспарентноста и финансиското известување. Корпоративното управување во Банката преставува збир од заемни односи меѓу Надзорниот одбор, Управниот одбор, другите лица со посебни права и одговорности и акционерите на Банката преку кои се воспоставува соодветна организациска структура и соодветни механизми за дефинирање на целите на Банката и за нивно остварување и следење.

Во корпоративното управување Банката во целост е усогласена со начелата на Кодексот за корпоративно управување и другите важечки прописи.

За таа цел Управниот одбор на Банката даде Изјава за примена на Кодексот за корпоративно управување којашто е Прилог 2 кон Годишниот извештај за работењето на Банката.

Во текот на 2022 година ТТК Банка АД Скопје продолжи да презема активности за примена на пропишаните практики на Кодексот за корпоративно управување на акционерските друштва котирали на Македонската берза, при што Управниот одбор на Банката даде Изјава за усогласеност со Кодексот за корпоративно управување којашто е Прилог 3 кон Годишниот извештај за работењето на Банката.

V. Информации и податоци за акционерската структура на Банката - назив на акционерите со квалификувано учество и нивното учество во вкупниот број акции и вкупниот број издадени акции со право на глас и нивните претставници во Надзорниот одбор на Банката

На 31.12.2022 година акционерскиот капитал на Банката се состоеше од 907.888 обични акции со номинална вредност од 1.000 денари по акција или вкупно 907.888.000 денари. Аксиите се регистрирани и се водат кај Централниот депозитар за хартии од вредност на Република Северна Македонија.

Во текот на 2022 година Банката нема извршено откуп на сопствени акции, ниту има издадено нова емисија акции.

Обичните акции им даваат право на глас на сопствениците на седница на Собранието на акционери, по начелото „една акција - еден глас“ и право на исплата на дивиденда.

Бројот на акционери заклучно со 31.12.2022 година изнесува 1.926, од нив 1.799 се физички лица и 127 се правни лица.

Аксиите на Банката котираат на Македонската берза на хартии од вредност, во сегментот на задолжителна котација. Во согласност со Правилата за котација на Македонската берза на хартии од вредност, Банката ги објавува ценовно-чувствителните информации.

Акционер со квалификувано учество е „Тетекс“ АД Тетово кој заедно со поврзаните лица поседува 49,24 % од вкупниот број акции на Банката. Претставници во Надзорниот одбор на Банката се Бобан Гоговски, Борислав Трповски и Драгица Јовановска.

VI. Информации и податоци поврзани со спроведувањето на политиката на наградување на Банката

ТТК Банка АД Скопје има донесено Политика за наградување од јуни 2018 година во согласност со Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка, којашто во изминатите години е предмет на редовно ревидирање и унапредување. Последно ревидирање на Политиката е спроведено во октомври 2022 година заради усогласување со спроведените организациски промени во Банката утврдени со последните измени и дополнувања на Статутот.

Политиката за наградување е усогласена со Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка и е во линија со стратешкиот план и деловната политика на Банката, нејзините вредности, цели и долгорочни интереси. Исто така,

Политиката содржи мерки за избегнување и минимизирање на судирите на интерес или какво било негативно влијание врз солидното, прудентно и добро управување со ризиците, како и за превенција на прекумерното преземање ризици.

Во согласност со Политиката, наградувањето во Банката се реализира преку фиксни и варијабилни надоместоци, односно:

- дел од вкупниот надоместок, кој зависи од описот на работното место, надлежностите на органот на Банката и други фиксни надоместоци кои следуваат во согласност со закон и општ колективен договор и
- варијабилен дел од надоместокот, кој зависи од успешноста во извршувањето на работните задачи имајќи го предвид преземеното ниво на ризик и врз основа на дефинирани критериуми (месечен и годишен варијабилен надоместок - бонус).

За операционализација на Политиката за наградување донесена е Процедура за наградување, во којашто подетално се разработени видовите надоместоци и е пропишана постапката за наградување. За спроведување на процесот на наградување се формирани:

- Одбор за наградување, формиран со одлука на Надзорниот одбор, надлежен за одобрување на висината на вкупниот надоместок на членовите на Управниот одбор и на лицата надлежни за функциите за контрола, како и за одобрување на годишниот варијабилен надоместок на лицата со посебни права и одговорности кои одговараат директно пред Управниот одбор и
- Комисија за наградување, формирана со одлука на Управниот одбор, којашто е надлежна за спроведување на постапката за наградување со годишен варијабилен надоместок и нематеријални награди на останатите лица со посебни права и одговорности како и на останатите вработени.

• **Применети критериуми за наградување**

Вработените во Банката, лицата со посебни права и одговорности вклучително и членовите на УО, примаат фиксен надоместок утврден во договорите за вработување. Во Политиката се дефинирани начелата и критериумите кога може да биде доделен варијабилен надоместок по одделни категории лица, кој зависи од успешноста во извршувањето на работните задачи, земајќи го предвид и преземеното ниво на ризик. Варијабилниот надоместок не е гарантиран.

Во текот на 2022 година, доделен е месечен варијабилен надомест само во категоријата на останати вработени, во согласност со критериумите пропишани во наведената политика. Не е донесена одлука за доделување годишен варијабилен надомест (бонус) во 2022 година за ниту една категорија лица.

- **Критериумите врз основа на кои е определен делот од надоместокот што се исплаќа во форма на акции или други права коишто даваат можност за стекнување акции**

Во ТТК Банка АД Скопје не се исплаќаат надоместоци во форма на акции и други права коишто даваат можност за стекнување акции.

• **Износ и структура на вкупен надоместок исплатен во текот на 2022 година**

Вкупниот надоместок исплатен во Банката во текот на 2022 година изнесува 187.036.273 денари. Структурата на вкупниот надоместок искажана според висината и категорија лица на кои им е исплатена соодветната висина и по одделни групи и број на лицата во одделната група е следна:

Во 000 МКД

Р. бр	Категории лица	надоместок бруто 2022			сооднос на фиксен и варијабилен дел	број на лица во група	број на лица на кои е исплатен варијабилен дел
		фиксен	варијабилен	вкупно			
1	Членови на НО	3.927	0	3.927	0	7	0
2	Одбор за ревизија	376	/	376	/	5	/
3	Членови на УО	8.593	0	8.593	0	2	0
4	Лица надлежни за функции на контрола	4.047	0	4.047	0	3	0
5	Останати лица со посебни права и одговорности	33.585	0	33.585	0	24	0
6	Останати вработени	136.371	137	136.509	995,4:1	211	17
Вкупно		186.899	137	187.036	1364,2:1	252	17

• Сооднос на фиксниот и варијабилниот дел од вкупниот надоместок

апсолутен износ во 000мкд		сооднос на фиксниот и варијабилниот дел
фиксен дел	варијабилен дел	
186.899	137	1364,2:1

Фиксниот и варијабилниот дел од вкупниот надоместок се во сооднос 1364,2:1.

VII. Информации и податоци за политиката на Банката за избегнување судир на интересите

Во 2022 година Банката работеше во согласност со Политиката за идентификување и спречување судир на интереси усвоена од Надзорниот одбор на Банката на седницата од 30.11.2021 година, а потврдена на 30.11.2022 година.

Политиката е во согласност со Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка и нејзините измени и дополнувања објавени во („Сл. весник на Република Северна Македонија“ бр.24/18 и бр. 113/19), Законот за банките („Сл. весник на Република Северна Македонија“ бр. 67/07, бр. 90/09, бр. 67/10, бр. 26/13, бр.15/15, бр.153/15, бр.190/16, бр.7/19, бр.101/19 и 122/21) и останатите регулативи кои ги уредуваат прашањата поврзани со судир на интереси како и во согласност со прифатените професионални стандарди и кодекси на однесување.

Со оваа политика се дефинирани општите правила и генерални насоки за идентификување, избегнување и спречување судири на интереси, како и за преземање мерки и активности во случаите кога постои судир на интереси.

Политиката е обврзувачка за лицата со посебни права и одговорности во Банката и за сите вработени во Банката.

Конзистентната примена на оваа политика овозможува навремено идентификување на судирите на интереси и преземање соодветни мерки и активности во случаите на постоење судир на интереси.

Членовите на Надзорниот одбор, на Управниот одбор, на Одборот за ревизија и на Одборот за управување со ризици и лицата со посебни права и одговорности кои во согласност со Статутот на Банката се назначени од Управниот одбор на Банката, на секои шест месеци, даваат писмена изјава за не/постоење судир на нивниот личен интерес со интересот на Банката и за истите има обврска да ја извести Народната банка на Република Северна Македонија, во рок од 30 дена по истек на полугодieto.

За постоење судир на интереси, пред одржување на седницата, членовите на органите на Банката даваат писмена изјава којашто се доставува до Надзорниот одбор и до Управниот одбор на Банката и во која се наведува основот од кој произлегува судирот на интереси. Членовите на органите на Банката не присуствуваат

при донесувањето на одлуките доколку нивната објективност е доведена во прашање заради постоење судир меѓу нивниот личен интерес и интересот на Банката.

Банката има обврска да ги достави до Народната банка на Република Северна Македонија писмените изјави за постоење судир на интересите дадени од лицата со посебни права и одговорности во Банката, заедно со основот од кој произлегува судирот меѓу личниот интерес и интересот на Банката во рок од 15 дена по нивното донесување.

VIII. Информации за користењето услуги од надворешни лица коишто се значајни за целокупното работење на Банката

За целите на управување со ризиците коишто произлегуваат од користењето услуги од надворешни лица, во 2022 година Банката работеше во согласност со Политиката за користење услуги од надворешни лица, потврдена од Надзорниот одбор и Методологијата за избор, следење и оценка на користени услуги од надворешни лица донесена од Управниот одбор, целосно усогласени со релевантните подзаконски акти на Народната банка на Република Северна Македонија.

Предмет на уредувањето на Политиката за користење услуги од надворешни лица е утврдувањето на основните начела и насоки за управување со ризиците коишто произлегуваат од користењето услуги од надворешни лица. Користењето услуги од надворешни лица го опфаќа користењето услуги коишто ѝ овозможуваат на Банката да ги врши нејзините финансиски активности. Банката исто така утврдува критериуми во согласност со кои се дефинираат значајни услуги од надворешни лица, нивна оценка, следење и известување.

Основната цел на оваа политика е со нејзините одредби да биде опфатен целиот процес, што вклучува најмалку:

- основни начела и насоки за управување со ризиците коишто произлегуваат од користењето услуги од надворешни лица;
- критериуми за дефинирање значајни услуги од надворешни лица; донесување одлука за користење услуги од надворешни лица;
- нивниот избор;
- склучување на договорот;
- оценка и следење на ризиците поврзани со користењето на услуги од надворешни лица;
- надзор на работењето на надворешното лице од аспект на услугите коишто ги извршува за Банката вклучувајќи и следење на работењето на лица коишто надворешното лице ги користи при вршењето на услугите за Банката како и
- известување на органите на Банката за изложеноста од ризикот на користење на услугите од надворешни лица.
- правила и активности за замена на надворешното лице (англ. exit strategy).

Изборот на надворешно лице се заснова на соодветна анализа на неговото работење. За таа цел Банката развива сопствени критериуми (основни и дополнителни) врз основа на кои врши оценка на способноста и капацитетот на надворешните лица за навремено, квалитетно и ефикасно извршување на услугите.

Квалитетот на услугите што ги обезбедуваат надворешните лица е предмет на следење и годишна оценка.

Оцената на користените услуги од надворешни лица е фаза од процесот на користење услуги од надворешни лица, којашто во согласност со Политиката за користење услуги од надворешни лица се врши на годишна основа за склучените договори со надворешните лица по пропишана методологија. Годишното оценување го сочинуваат поединечната оценка на способноста и квалитетот на услугите од

надворешните лица преку оцена на поодделни критериуми и сумарна оцена, кои се дел од годишен интегриран извештај којшто се доставува до Одборот за управување со ризици, до Управниот и до Надзорниот одбор на Банката.

IX. Политика на дивиденди

Во 2022 година, во согласност со Одлуката за употреба и распоредување на остварената добивка по годишната сметка на ТТК Банка АД Скопје за 2021 година донесена на Годишното собрание на акционери на Банката одржано во месец април 2022 година, нето-добивката во вкупен износ од 44.604.306 денари се распредели на дел за резерви во износ од 2.841.458 денари и дел за дивиденда во вкупен износ од 41.762.848 денари или 46,00 денари бруто по акција. Дивидендата се исплати во месец мај 2022 година.

X. Изгледи за иден развој и деловен потфат

Неизвесноста околу натамошниот тек на настаните поврзани со пандемијата на коронавирусот што сè уште постои, зголемените цени на енергенсите и фрагментираните и нарушени синџири на снабдување заради конфликтот во Украина како и воведените строги рестриктивни мерки во Кина, се најзначајните фактори на ризик коишто ќе влијаат врз идната динамика на раст на економската активност и активностите на банкарскиот систем.

Сегашната клима сугерира дека и следниот период ќе биде предизвикувачки и затоа Банката и понатаму внимателно ќе ги анализира тековните макроекономски параметри, ќе ги следи мерките, активностите и предвидувањата на економските авторитети и на носителите на економските политики и на операторите, ќе ги усогласува интерните индикатори и ќе го приспособува нејзиното работење на пазарните услови, со фокус кон одржување на ликвидноста и долгорочната стабилност.

Банката ќе продолжи да дејствува проактивно, фокусирајќи се кон стабилно и профитабилно оперативно работење врз основа на реални и на предвидливи очекувања. Кредитната активност се очекува да продолжи да се реализира преку работата со населението и со малите и средни претпријатија, паралелно со севкупното закрепнување на економската активност и на зголемената побарувачка за кредити. Притоа, Банката ќе ги презема сите неопходни активности за одржување на квалитетот на портфолиото, развој на понудата на производи и изнаоѓање флексибилни решенија приспособени на потребите на клиентите - правни и физички лица кои се најзасегнати од кризата.

Креирањето одржливи и ефикасни процеси, реализацијата на планираниот обем на активности предвидени со деловната политика, понудата на нови зелени кредитни производи приспособени на потребите на клиентите, натамошниот развој на дигитализација на процесите, приспособувањето на деловните процеси во согласност со барањата на новиот Закон за платежни услуги и платни системи, надградбата на производите и услугите достапни преку дигиталните канали и како и потпирањето на сопствените извори на финансирање и понатаму ќе претставуваат основа на деловната стратегија на Банката за 2023 година, при што и натаму депозитите од секторот население остануваат со доминантно учество во вкупните извори на средства.

5.2. Финансиски перформанси на Банката

➤ Биланс на успех

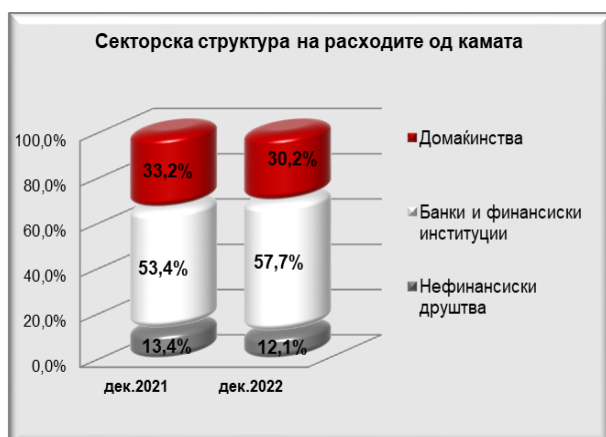
во илјади денари	Остварено		Индекс	
	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2022	апс.	(%)
Нето-приходи од камата	257.458	249.075	-8.383	96,7%
Нето-приходи од провизии	194.050	199.133	5.083	102,6%
Нето-приходи од курсни разлики	11.087	14.066	2.979	126,9%
Нето-приходи од тргување од средствата и обврските за тргување	5.358	-917	-6.275	-17,1%
Нето-приходи од тргување од средствата и обврските за тргување	1.226	277	-949	22,6%
Останати приходи од дејноста	30.896	60.715	29.820	196,5%
Вкупни оперативни приходи	500.074	522.349	22.275	104,5%
Оперативни трошоци	-345.884	-374.564	-28.680	108,3%
Нето оперативен приход	154.190	147.785	-6.404	95,8%
Исправка на вредност на нефинансиски средства	-406	-14.070	-13.664	3465,2%
Исправка на вредноста на финансиски средства	-102.755	-66.132	36.623	64,4%
Добивка (загуба) пред оданочување	51.029	67.583	16.554	132,4%
Данок на добивка	-6.425	-6.728	-303	104,7%
Добивка (загуба) по оданочување	44.604	60.855	16.251	136,4%

Во периодот 1.1. - 31.12.2022 година, преку своето редовно оперативно работење, Банката оствари добивка од 60,9 милиони денари што претставува повисок резултат за 36,4 % во однос на истиот период минатата година. Преку нејзиното редовно оперативно работење, Банката успеа да генерира позитивен нето-оперативен приход пред исправките на вредност во износ од 147,8 милиони денари, при остварен годишен раст на оперативните приходи и оперативните расходи од 4,5 % и 8,4 % соодветно. Во истиот период, исправката на вредност на финансиски и нефинансиски средства на нето-основа изнесува 80,2 милиони денари.

Вкупните оперативни приходи на Банката на годишно ниво се за 4,5 % повисоки во однос на минатата година, а најголем придонес во зголемувањето имаат останатите приходи од дејноста (повисоки капитални добивки од продажби на преземени средства), нето-приходите од провизии, како и нето-приходите од курсни разлики.

Нето-приходите од камати и понатаму остануваат основна компонента во формирање на вкупниот оперативен приход на Банката со учество од 47,7 %.

Од аспект на секторската структура и понатаму доминантно учество во приходите од камати има секторот население, како резултат на доминантното учество на кредитите од истиот сектор. Карактеристично за овој период е порастот на приходите од камата од секторот банки и финансиски институции (како резултат на повисоки камати од државни и благајнички записи). Следствено на тоа, расте и структурното учество на секторот банки и финансиски институции и секторот население, на сметка на намаленото учество на секторот стопанство.

Доминантна компонента во структурата на **расходите од камата** има секторот финансиски институции и истиот бележи зголемување во однос на минатата година. Нивното учество во текот на 2022 година се зголемува за сметка на намаленото учество на секторите домаќинства и стопанство.

Нето-приходите од провизии се втор значаен приход во структурата на вкупните приходи на Банката. Категоријата нето-приходи од провизии за 2022 година изнесуваат 199,1 милиони денари и се повисоки во однос на претходната година за 2,6 % како резултат на зголемените приходи од провизии од услугите преку проширената мрежа банкомати и зголемениот обем на работењето со картичките, како и на поволните движења во понудата и реализацијата на услугите во областа на платниот промет од секторот стопанство.

Учеството на провизиите од секторот домаќинства во 2022 година бележи намалување и изнесува 48,0 % (2021 година: 54,1 %), од кои 31,7 % се провизии остварени од платниот промет во земјата, 6,1 % се провизии остварени во доменот на картичното работење, 5,1 % се провизии остварени од платниот промет со странство и 3,8 % од провизии од кредитни активности. Учеството на провизии остварени од нефинансиските правни лица изнесува 31,8 % (2021 година: 34,9 %), од кои 22,7 % потекнуваат од платниот промет во земјата, 3,1 % од провизии од кредитни активности и 2,8 % од платниот промет со странство.

Кај оперативните трошоци во текот на 2022 година се забележува пораст од 8,3 % или 28,7 милиони денари, кој се должи во најголем дел од повисоки материјални, останати и административни трошоци (трошоци за потрошена електрична енергија и греење, трошоци за картично работење) и повисоки трошоци за плати и вработени.

Исправката на вредност на нефинансиските средства на Банката на нето-основа изнесува 14,1 милиони денари и е резултат на реализацијата на одредбите од Одлуката на НБРСМ за сметководствениот и регулаторниот третман на средствата преземени врз основа на ненаплатени побарувања.

Исправката на вредност на финансиски средства на нето-основа за 2022 година изнесува 66,1 милиони денари и истата соодветствува со обемот, структурата и квалитетот на пласманите на Банката.

➤ Извори на средства

Динамиката и структурата на позначајните позиции во рамките на вкупните извори на средства на Банката со состојба на 31.12.2022 година е следна:

во илјади денари	31.12.2021		31.12.2022		Индекс	
	Износ	Структура	Износ	Структура	апс.	(%)
Депозити од банки	12	0,0%	102	0,0%	90	835,5%
Депозити од комитенти	7.697.799	84,1%	7.147.070	81,8%	-550.729	92,8%
Обврски по кредити	96.318	1,1%	187.659	2,1%	91.341	194,8%
Субординирани обврски	188.007	2,1%	187.599	2,1%	-408	99,8%
Посебна резерва и резервирања	6.186	0,1%	8.697	0,1%	2.511	140,6%
ПВР и останата пасива	81.209	0,9%	90.554	1,0%	9.346	111,5%
Акционерски капитал и резерви	1.081.352	11,8%	1.115.252	12,8%	33.901	103,1%
ВКУПНА ПАСИВА	9.150.883	100,0%	8.736.934	100,0%	-413.949	95,5%

Вкупните извори на средства на Банката на крајот на 2022 година изнесуваат 8.737 милиони денари и на годишно ниво бележат намалување за 414 милиони денари или за 4,5 % како резултат на одливот на депозити од комитенти.

Депозитите од комитенти изнесуваат 7.147 милиони денари и истите се намалени за 550,7 милиони денари или 7,2 %.

Обврските по кредити бележат зголемување за 91,3 милиони денари во однос на 2021 година, главно како резултат на зголемени обврски по основ на пазар на пари, како и зголемени обврски по кредити.

✓ Депозити

Секторска структура

во илјади денари	31.12.2021		31.12.2022		Индекс	
	Износ	Структура	Износ	Структура	апс.	(%)
Депозити од финансиски институции	1.023.058	13,3%	658.478	9,2%	-364.580	64,4%
Депозити од претпријатија	1.585.856	20,6%	1.323.406	18,5%	-262.450	83,5%
Депозити од домаќинства	5.088.885	66,1%	5.165.186	72,3%	76.301	101,5%
ВКУПНИ ДЕПОЗИТИ ОД КОМИТЕНТИ	7.697.799	100,0%	7.147.070	100,0%	-550.729	92,8%

Во текот на 2022 година, вкупната депозитна база на Банката се намали за 550,7 милиони денари или 7,2 %. Депозитите од домаќинства и понатаму имаат доминантно учество во секторската структура на депозитите коешто е зголемено во однос на претходната година и изнесува 72,3 %, како резултат на годишното зголемување на депозитите од овој сектор за 1,5 %. Наспроти тоа, годишното намалување на вкупните депозити во најголем дел е резултат од одливите на депозитите од финансиските институции (намалување за 364,6 милиони денари или за 35,6 %) и претпријатијата (намалување за 262,4 милиони денари или за 16,5 %).

Валутна структура

во илјади денари	31.12.2021		31.12.2022		Индекс	
	Износ	Структура	Износ	Структура	апс.	(%)
Денарски депозити	5.330.083	69,2%	4.731.194	66,2%	-598.890	88,8%
Денарски депозити со девизна клаузула	36.336	0,5%	36.262	0,5%	-74	99,8%
Девизни депозити	2.331.380	30,3%	2.379.614	33,3%	48.234	102,1%
ВКУПНИ ДЕПОЗИТИ ОД КОМИТЕНТИ	7.697.799	100,0%	7.147.070	100,0%	-550.729	92,8%

Од аспект на валутната структура, денарските депозити и понатаму го задржуваат доминантното учество во вкупните депозити од 66,2 % (69,2 % во 2021 година) и покрај нивното годишно намалување за 11,2 %, наспроти остварениот раст на депозитите во странска валута (зголемување за 48,2 милиони денари или 2,1 %).

Рочна структура

во илјади денари	31.12.2021		31.12.2022		Индекс	
	Износ	Структура	Износ	Структура	апс.	(%)
Депозити по видување	4.248.057	55,2%	4.326.699	60,5%	78.642	101,9%
Краткорочни депозити	1.170.995	15,2%	884.791	12,4%	-286.204	75,6%
Долгорочни депозити	2.278.747	29,6%	1.935.580	27,1%	-343.167	84,9%
ВКУПНИ ДЕПОЗИТИ ОД КОМИТЕНТИ	7.697.799	100,0%	7.147.070	100,0%	-550.729	92,8%

Депозитите по видување бележат раст од 78,6 милиони денари или за 1,9 %, со што го зајакнуваат своето учество во рочната структура на вкупните депозити од комитенти и истото на крајот од 2022 година изнесува 60,5 % (55,2 % во 2021 година). Наспроти нив, годишно намалување бележат краткорочните орочени депозити за 286,2 милиони денари и долгорочните орочени депозити за 343,2 милиони денари, главно од одливи на депозити од секторите стопанство и финансиски.

✓ Средства и пласмани

Позначајните позиции во рамките на вкупните средства на Банката во текот на 2022 година ја прикажаа следнава динамика и структура:

во илјади денари	31.12.2021		31.12.2022		Индекс	
	Износ	Структура	Износ	Структура	апс.	(%)
Парични средства и парични еквиваленти	2.078.910	22,7%	2.186.630	25,0%	107.720	105,2%
Вложувања во хартии од вредност и средства за тргување	1.594.372	17,4%	1.287.145	14,7%	-307.227	80,7%
Кредити на комитенти, бруто	5.049.542	55,2%	4.955.471	56,7%	-94.071	98,1%
Резервација за кредити	-109.352	-1,2%	-148.079	-1,7%	-38.726	135,4%
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	93.466	1,0%	31.866	0,4%	-61.600	34,1%
Основни средства	250.274	2,7%	215.550	2,5%	-34.724	86,1%
АВР и останата актива	193.672	2,1%	208.352	2,4%	14.680	107,6%
ВКУПНА АКТИВА	9.150.883	100,0%	8.736.934	100,0%	-413.949	95,5%

Динамиката на вкупната актива на Банката е во согласност со движењето на вкупните извори на средства. Вложувањата во хартии од вредност и средства за тргување имаат најголем удел во намалувањето на вкупната актива и истите се пониски за 307,3 милиони денари или за 19,3% во однос на крајот од претходната година. Нето-кредитите на комитенти во овој период бележат годишен пад од 2,7 % или 132,8 милиони денари, но и понатаму имаат доминантно учество во вкупната актива кое на крајот од 2022 година изнесува 55,0 % (54,0 % во 2021 година). Како резултат на извршени продажби на преземени средства, нивното салдо е пониско за 61,6 милиони денари и заклучно со крајот на 2022 година имаат учество од 0,4 % во вкупната актива на Банката (1,0 % во 2021 година). Наспроти тоа, паричните средства и паричните еквиваленти бележат зголемување за 107,7 милиони денари или за 5,2%, со што нивното учество во вкупната актива е зајакнато и изнесува 25,0 % (22,7 % во 2021 година).

✓ Кредити

Секторска структура

во илјади денари	31.12.2021		31.12.2022		Индекс	
	Износ	Структура	Износ	Структура	апс.	(%)
Кредити на претпријатија	1.429.903	28,3%	1.511.557	30,5%	81.654	105,7%
Кредити на домаќинства	3.619.639	71,7%	3.443.914	69,5%	-175.725	95,1%
ВКУПНО БРУТО КРЕДИТИ	5.049.542	100,0%	4.955.471	100,0%	-94.071	98,1%

На годишно ниво, бруто-кредитите на комитенти забележуваат намалување во износ од 94,1 милиони денари или 1,9 %. Доминантно учество во секторската структура и понатаму имаат кредитите од секторот население и истото заклучно со 31.12.2022 година изнесува 69,5 %. Годишно зголемување на учеството бележат кредитите од секторот стопанство и тоа за 2,2 п.п., како резултат на поголемата кредитна поддршка кон овој сектор во текот на целата година. Годишното намалување во целост се должи од секторот домаќинства (намалување за 175,7 милиони денари или 4,9 %), наспроти годишниот пораст на кредитите од претпријатијата за 81,6 милиони денари или за 5,7 %.

Валутна структура

во илјади денари	31.12.2021		31.12.2022		Индекс	
	Износ	Структура	Износ	Структура	апс.	(%)
Денарски кредити	3.060.226	60,6%	3.087.855	62,3%	27.629	100,9%
Денарски кредити со девизна клаузула	1.949.015	38,6%	1.838.942	37,1%	-110.073	94,4%
Девизни кредити	40.301	0,8%	28.674	0,6%	-11.627	71,1%
ВКУПНО БРУТО КРЕДИТИ	5.049.542	100,0%	4.955.471	100,0%	-94.071	98,1%

Најголем придонес во годишното намалување на салдото на кредитите имаат кредитите во денари со девизна клаузула, кои бележат пад од 5,6 % или за 110,1 милиони денари, пред сè од секторот население, наспроти порастот на денарските кредити за 0,9 % или за 27,6 милиони денари како резултат на зголемените пласмани во кредити од секторот стопанство.

Рочна структура

во илјади денари	31.12.2021		31.12.2022		Индекс	
	Износ	Структура	Износ	Структура	апс.	(%)
Краткорочни кредити	394.760	7,8%	450.949	9,1%	56.188	114,2%
Долгорочни кредити	4.531.859	89,7%	4.397.102	88,7%	-134.758	97,0%
Нефункционални кредити*	122.923	2,4%	107.420	2,2%	-15.502	87,4%
ВКУПНО БРУТО КРЕДИТИ	5.049.542	100,0%	4.955.471	100,0%	-94.071	98,1%

Во однос на рочната структура, годишниот пад на кредитите во најголем дел се должи на долгорочните кредити кои бележат намалување за 3,0 % или за 134,8 милиони денари во најголем дел од секторот население.

6. АКТИВНОСТИ ПО СЕГМЕНТИ

6.1. Управување со ризици

Управувањето со ризиците претставува значајна функција во работењето на Банката, којашто обезбедува стабилност на долг рок и остварување на поставените цели со изложување на прифатливо ниво на ризик. Заради важноста на управувањето со ризиците при остварување на финансиските и деловните цели на Банката, во текот на 2022 година се спроведоа мерки и активности коишто дејствуваа во насока на унапредување на воспоставениот систем за управување со ризици.

Во согласност со организациската поставеност, управувањето со ризиците се спроведува на сите нивоа во организациската хиерархиска структура, и тоа на:

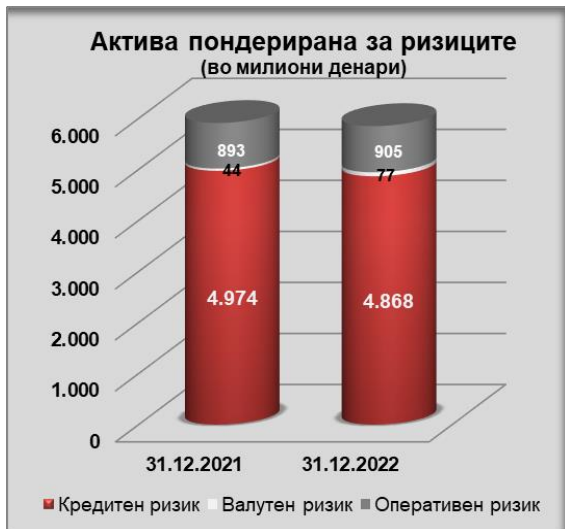
1. Стратегиско ниво – од страна на Надзорниот одбор, на Управниот одбор и на Одборот за управување со ризици;
2. Макро ниво – од страна на Дирекцијата за управување со ризици и
3. Микро ниво – од страна на вработените, кои при преземање на ризикот, ја остваруваат својата улога во управувањето со ризиците преку конзистентна примена на интерните акти на Банката.

Управувањето со одделните ризици ги опфаќа активностите поврзани со идентификување, мерење/оцена, следење и контрола на ризиците, со што се создава основа за исполнување на следните цели:

- Вработените кои ги преземаат ризиците и вработените кои управуваат со ризиците јасно да ги разбираат истите;

- Изложеноста на одделни ризици и вкупниот профил на ризик на Банката да биде во согласност со стратегијата и рамката поставена од страна на Надзорниот одбор;
- Одлуките за изложување на одделни видови ризици да бидат во согласност со целите поставени во Развојниот план на Банката;
- Воспоставување и одржување прифатлив сооднос меѓу стапката на принос и преземените ризици;
- Одржување соодветно ниво на капитал за покривање на сите преземени ризици.

➤ Адекватност на капиталот

Управувањето со капиталот на Банката и одржувањето соодветна стапка на адекватност на капиталот претставува составен дел од системот за управување со ризици. Во рамките на овој процес Банката пресметува интерен капитал потребен за покривање на материјалните ризици на коишто е изложена. На крајот на 2022 година стапката на адекватноста на капиталот изнесува 18,92 %, што претставува намалување од 0,12 процентни поени на годишна основа. На годишна основа се забележува намалување на активата пондерирана според кредитен ризик, а зголемување на пондерираната актива кај валутен и оперативен ризик.

➤ Кредитен ризик

Во текот на 2022 година кредитниот ризик претставуваше ризик со најголемо значење за работењето на Банката, а произлегува оттаму што кредитната активност на Банката претставува доминантна позиција во нејзината вкупна актива.

Во текот на годината беа спроведени повеќе мерки коишто имаа за цел унапредување на целокупниот процес на управување со кредитниот ризик, и тоа од фазата на одобрување, преку фазата на следење и мерење на кредитниот ризик, сè до фазата на присилна наплата на побарувањата.

Во текот на 2022 година Банката вршеше класификација на кредитната изложеност и пресметка на исправка на вредност и посебна резерва само на поединечна основа.

Преку постојано следење на диверзификацијата на изложеноста од аспект на: сектор, дејност, географска локација, тип обезбедување, тип производ, валута и слично, се обезбеди дисперзирање на кредитниот ризик и оптимизирање на квалитетот на кредитната изложеност.

Вкупната кредитна изложеност на Банката на 31.12.2022 година изнесува 8.350 милиони денари и во однос на 31.12.2021 година е намалена за 2,6 %. На крајот на годината вкупниот износ на пресметана исправка на вредност/посебна резерва изнесува 167.303 илјади денари и истата на годишно ниво е зголемена за 32.490 илјади денари.

Во прилог е претставена секторската структура на кредитната изложеност за 2022 и 2021 година. Споредбено на годишно ниво од секторски аспект имаме зголемување на кредитната изложеност кај нефинансиски правни лица за 142.687

илјади денари и намалување на кредитната изложеноста кај физички лица и ТП за 184.670 илјади денари и кај финансиски институции за 178.228 илјади денари.

➤ Ликвидносен ризик

Во текот на 2022 година Банката на континуирана основа управуваше со ликвидносниот ризик во согласност со законските одредби и интерните акти и тоа преку планирање и следење на приливите и одливите на паричните средства, следење на нивото на ликвидност и стапката на покриеност со ликвидност, воспоставување и одржување на соодветна рочна структура, следење на изворите на средства и нивна концентрација и расположливите неоптоварени средства, интерни ликвидносни показатели, вложувања во удели во инвестициски фондови и сл.

Ликвидната актива на 31.12.2022 година изнесуваше 2.448 милиони денари и на годишна основа е намалена за 369 милиони денари, односно за 13,1 %.

На крајот на годината учеството на ликвидната во вкупната актива изнесува 28,0 %, а покриеноста на краткорочните обврски со ликвидна актива е 46,2 %.

➤ Пазарни ризици

Преку следење на флукуациите на пазарните цени на хартиите од вредност коишто се дел од портфолиото за тргување, Банката на редовна основа управуваше со пазарниот ризик.

Заради минималното учество на портфолиото за тргување во вкупната актива на Банката, ризикот што произлегува од промената на цените на финансиските инструменти немаше значајно влијание врз нејзиното работење.

Во рамките на пазарните ризици, Банката управува и со каматниот и со валутниот ризик. Банката на редовна месечна основа го утврдува ефектот од промените на каматните стапки врз економската вредност на портфолиото на банкарските активности, за што доставува извештаи до органите на управување во Банката и до НБРСМ. Каматниот ризик мерен преку учеството на промената на економската вредност на портфолиото на банкарските активности во сопствените средства бележи зголемување од 1,40 % на крајот на 2021 година на 2,54 % на крајот од 2022 година.

Управувањето со валутниот ризик се остварува преку почитување на законските и интерно дефинираните лимити со кои се ограничуваат отворените девизни позиции по одделни валути и агрегатно, како и преку дефинирање и примена на прифатливи инструменти за ублажување на истиот. Во текот на годината споменатите показатели се движеа во рамките на воспоставените лимити.

На 31.12.2022 година отворената девизна позиција на Банката е долга и изнесува 73,2 милиони денари, што претставува 6,6 % од сопствените средства на Банката.

➤ **Оперативен ризик**

Следењето и управувањето со оперативниот ризик што се појавува како последица на несоодветни или на погрешни интерни процеси, заради грешки на вработените, грешки на системот или заради влијанието на надворешни настани во Банката се спроведуваа во согласност со Политиката за управување со оперативен ризик.

Од извршената анализа на пријавените оперативни ризици во текот на 2022 година, најчеста причина за појава на ризични настани бил надворешен фактор и човечки фактор со подеднакво учество во вкупно пријавените штетни настани.

Управувањето со оперативните ризици се врши децентрализирано од страна на сите вработени и организациски единици, додека следењето и известувањето се надлежност на Дирекцијата за управување со ризици. Управувањето со оперативниот ризик е сложен процес кој бара активно учество на сите вработени во Банката со цел минимизирање на можноста за настанување штетни настани, ограничување на обемот на потенцијалните загуби и веројатноста за нивна реализација на ниво коешто е прифатливо за Банката.

Во текот на 2022 година беа спроведени обуки за оперативен ризик на три нивоа и тоа: прво ниво за сите вработени, второ ниво за известувачите за оперативен ризик и трето ниво за лицата вклучени во годишната оценка на оперативниот ризик.

➤ **Други немерливи ризици**

Врз основа на добиените материјали од надлежните организациски единици, Дирекцијата за управување со ризици на квартална и годишна основа изработува извештаи за следење на стратегискиот и репутациониот ризик, коишто ги доставуваше до Одборот за управување со ризици, до Управниот одбор, до Одборот за ревизија и до Надзорниот одбор.

Преземените мерки за унапредување на системот за управување со ризици придонесоа Банката да оствари ефикасно управување со нив, односно да ја одржува изложеноста на ризиците од оваа група на умерено ниво.

➤ **Стрес-тест анализи**

Дел од системот за управување со ризици претставуваат и стрес-тест анализите коишто се спроведуваат најмалку на годишна основа. Банката изврши стрес-тестирање на изложеноста на одделните ризици, како и на нивното меѓусебно влијание преку спроведување комбинирано сценарио и стрес-тестирање во обратна насока со состојба на 31.12.2022 година. Резултатите од стрес-тест анализата го рефлектираат влијанието на одделните ризици врз финансискиот резултат, ликвидносните показатели и стапката на адекватност на капиталот на Банката, при што истите покажаа дека солвентноста и ликвидноста нема да бидат загрозени и при реализација на претпоставките дефинирани во поодделните сценарија.

6.2. Корпоративно банкарство – Корпоративни клиенти и МСП

✓ Кредитирање корпоративни клиенти и МСП

Во текот на 2022 година, Банката ја зајакнуваше соработката со постојните квалитетни клиенти, поддржувајќи ја нивната ефикасност и успешност со понуда на индивидуални решенија и производи, а со цел создавање и одржување долгорочно партнерство.

Преку редовни контакти и посети на клиенти, континуирано се следеа потребите и задоволството од соработката, што придонесе за поквалитетно управување со конкурентноста на понудата на кредитните продукти, услугите од областа на платните промети, документарното работење и електронското банкарство.

Заради енергетската криза и зголемената инфлација кои значително влијааа врз економијата, во продажбата на производите од Банката се таргетираа високо бонитетни компании со развоен потенцијал, со одржливи и профитабилни инвестициски проекти и со способност за сервисирање на обврските.

Банката континуирано преземаше активности за засилен мониторинг на работењето на клиентите со повисок кредитен ризик што резултираше со подобрување на наплатата на редовните и побарувањата во доцнење.

Банката во кредитирањето се насочи кон поголеми бонитетни компании со висок развоен потенцијал, па заради тоа се забележува пораст на учеството на корпоративните клиенти во однос на МСП клиентите. Од аспект на структурата на кредитното портфолио на Банката на 31.12.2022 година, учеството на кредитите на корпоративните клиенти изнесува 52,8 %, а кредитите на МСП учествуваат со 47,2 % во вкупните кредити на правните лица.

Според валутната структура, во кредитното портфолио на големите клиенти е остварен благ пораст на учеството на денарските кредити од 92,6 % на 93,1 % во 2022 година во однос на 2021 година, што пак резултира со благ пад на учеството на девизните кредити од 3,2 % на 1,9 %. Учеството на денарските кредити со девизна клаузула растат од 4,2 % на 4,9 % за 2022 година во однос на 2021 година.

Во однос на рочната структура, во кредитното портфолио на големите клиенти може да се забележи дека има пораст на краткорочните кредити за 2022 година во однос на 2021 година. Па така учеството на долгорочните кредити во 2022 година изнесува 75,4 % од вкупното портфолио на големи клиенти, што претставува намалување од 2,7 % во однос на 2021 година кога долгорочните кредити учествуваа со 78,1 % во вкупното портфолио. Заради тоа пак учеството на краткорочните кредити бележи пораст за 2022 година и изнесува 24,6 %, додека за 2021 година учеството на краткорочните кредити изнесувало 21,9% во вкупното портфолио на големите клиенти.

Според валутната структура, во кредитното портфолио на МСП се забележува дека учеството на денарските кредити во вкупното портфолио бележат благ пораст во однос на претходната година. За 2022 година учеството на денарските кредити изнесува 94,0 % што претставува зголемување од 1,3 % во однос на 2021 година кога учеството изнесувало 92,7 %. Кај учеството на девизните кредити има благо намалување од 0,8 процентни поени и тие за 2022 година учествуваат со 1,8 % во вкупното портфолио за разлика од 2021 година кога учествувале со 2,6 %. Учеството на денарските кредити со девизна клаузула изнесува 4,2 % во вкупното портфолио за разлика од 2021 година кога учествувале со 4,7 %.

Во однос на рочната структура, кредитното портфолио на МСП се карактеризира со доминантно учество на долгорочните кредити, односно 85,6 % што е на слично ниво како и претходната година кога учествувале со 84,9%. Краткорочните кредити за 2022 година учествуваат со 14,4 % во вкупното портфолио на МСП клиенти, за разлика од 2021 година кога учествувале со 15,1 %.

✓ Депозитно работење на корпоративни клиенти

Во текот на 2022 година како резултат на енергетската криза којашто се јави во Европа и светот, кај корпоративните клиенти имаше намалување на ликвидноста и заради тоа забележана е структурна промена кај рочноста на депозитите.

Како што може да се забележи по рочната структура, депозитите по видување бележат значителен пораст во однос на претходната година. Па така, од 34,4 % за 2021 година, учеството на депозитите по видување расте на 75,6 % за 2022 година, што претставува пораст од 41,2 %. За разлика од депозитите по видување, учеството на орочените депозити во вкупното портфолио бележат значително намалување, и за 2022 година нивното учество изнесува 24,4 % за разлика од 2021 година кога учеството на орочените депозити изнесувало 65,6 % во вкупните депозити на корпоративни клиенти.

Во однос на валутната структура, учеството на денарските депозити во текот на 2022 година бележи намалување од 3,4 процентни поени за сметка на девизните депозити. Денарските депозити сè уште имаат доминантно учество од 93,4 %, наспроти девизните депозити кои учествуваат со 6,6 % во вкупното депозитно портфолио на големите клиенти.

Депозитната активност во делот на МСП исто како кај корпоративните клиенти бележат тренд на намалување, во износ 7,1 % или 80 милиони денари во текот на 2022 година. И овој тренд на намалување пред сè се должи на енергетската криза и инфлацијата коишто влијаат врз економијата и недостатокот на ликвидни средства кај правните лица.

Анализирано по валутна структура и во 2022 година денарските депозити го задржуваат доминантно учество во депозитната база на МСП со 88,8 %, при што бележат пораст на учеството од 1 процентен поен во однос на претходната година. За сметка на порастот на денарските депозити, учеството на девизните депозити бележи намалување за 0,9 процентни поени и тоа од 8,9 % за 2021 година на 7,8 % за 2022 година. Депозитите со девизна клаузула се одржуваат на слично ниво како и претходната година и учествуваат со 3,5 % во вкупните депозити на МСП клиентите.

Во рочната структура на вкупните депозити на МСП се забележува намалување на орочените депозити од 5,6 процентни поени во текот на 2022 година во однос на 2021 година. Заради тоа, депозитите по видување сè уште имаат доминантно учество од 92,8 % во вкупните депозити на МСП клиентите за разлика од орочените депозити кои со намалувањето на учеството на крајот на 2022 година учествуваат со 7,2 % во вкупните депозити на МСП.

6.3. Деловна мрежа

Во текот на 2022 година, Банката им овозможи на нејзините клиенти професионално користење на производите и услугите, притоа ставајќи го акцентот на ефикасноста на своите услуги преку квалитетното и брзо опслужување.

И во текот на 2022 година Банката го насочи фокусот на работењето во сегментот Деловна мрежа на патот кон остварувањето на поставените деловни цели, и тоа:

- Подобрување на квалитетот на услугата, а со тоа зголемување на задоволството и на лојалноста на клиентите кон Банката;
- Преземање активности за дополнителна продажба на производи и услуги на постојните клиенти;
- Обуки, тренинзи и тестирање на вработените со цел зајакнување на стручноста и на знаењето на вработените во филијалите и во експозитурите;
- Континуирана поддршка на вработените за остварување на продажните цели и следење на степенот на остварување;
- Подобрување на организацијата на работење и ефикасноста на процесите.

➤ Физички лица

Преку целата година, Банката активно и во согласност со пазарните услови, потребите и барањата на корисниците ја приспособуваше понудата преку измена на условите и воведување продажни промоции со акцент на потрошувачките и станбените кредити.

Конкурентноста на понудата овозможи успешна реализација и зголемување на учеството на станбените кредити кај портфолиото на физичките лица.

Во вкупните кредити одобрени на физички лица најголемо процентуално учество имаат потрошувачките и хипотекарните кредити со 53,3 %, потоа следуваат станбените кредити со 40,1 % и останато, кредитните картички и негативните салда.

Во областа на депозитното работење, во 2022 година, Банката и натаму продолжи со систематскиот пристап во спроведувањето на стратегијата на задржување на постојното депозитно портфолио и селектирање на новите депозити во согласност со пазарните услови. По валутната структура на депозитите кај физичките лица, штедењето во денари во текот на 2022 година учествува со 56,4 %, за сметка на штедењето во странска валута коешто учествува со 43,6 % во вкупното депозитно портфолио.

Во однос на рочната структура, депозитите по видување учествуваат со 60,8 %, додека орочените депозити до и над една година со 39,2 %. Се забележува тренд на пораст на орочените депозити во однос на 2021 година.

6.4. Картично работење

Вкупниот број картички на крајот од 2022 година изнесува 45.596, од кои 58 % се однесуваат на VISA, додека 42 % на Mastercard коишто во текот на годината го зголемија своето учество за 27 п.п.

Се реализираа многубројни презентации кај правни лица со цел зголемување на директната продажба на картичките, аквизиција на правни лица за исплата на плата преку дебитни картички, како и воспоставување стабилни и постојани деловни односи со клиентите.

Во текот на 2022 година вкупниот обем на направени трансакции со картичките издадени од ТТК Банка АД Скопје бележи пораст од 13,3 %, додека вкупниот промет е зголемен за 11,5 % во однос на 2021 година.

Вкупниот промет на АТМ-мрежата е зголемен за 15,6 %, а вкупниот број трансакции забележа раст од 11,5 % во однос на 2021 година.

Вкупниот промет на ПОС-мрежата е зголемен за 31,0 %, а вкупниот број трансакции забележа раст од 27,0 % во однос на 2021 година.

6.5. Платен промет во земјата и странство

Во 2022 година Банката продолжи успешно да ги извршува активностите во делот на платните промети и максимално да се ангажира во задржување на довербата и одговарање на потребите на своите комитенти.

Банката работеше на доближување на производитите до постојните клиенти и привлекување нови преку понуди приспособени на потребите на клиентот и продолжи со обезбедување брза и квалитетна услуга.

Со цел усогласување на работењето на Банката како давател на платежни услуги со новиот Законот за платежни услуги и платежни системи чијашто примена започна од 1.1.2023 година, заклучно со 31.10.2022 година објавена е Информација за Законот за платежни услуги и платни системи (во примена од 1.1.2023 година). Исто така заклучно со 31.12.2022 година изготвена е задолжителната законска документација објавена и на веб-страницата на Банката со која се исполнува обврската за изготвување на рамковни договори со прилог сет дополнителни документи коишто ги регулираат условите за користење на платежни услуги кои покрај работењето со платежните сметки ги опфаќаат и услугите што ги нуди Банката, а коишто се поврзани со сметката како дебитни и кредитни картички, електронско/мобилно банкарство и дозволено пречекорување на сметка).

➤ Платен промет во земјата

Банката вршеше услуги од денарскиот платен промет преку мрежата филијали и експозитури и преку електронско и мобилно банкарство наменето за физички и правни лица.

Во текот на 2022 година се евидентирани позитивни движења во доменот на денарскиот платен промет. Износот на обработени трансакции на задолжување во споредба со минатата година бележи пораст од 32,64 % со што се продолжува трендот на зголемување.

Покрај вообичаените стандардни услуги од платниот промет и во 2022 година Банката продолжи да го промовира и да го развива користењето на електронското и мобилното банкарство.

➤ Платен промет со странство

И во 2022 година Банката продолжи со целосна и брза банкарска услуга, со цел ефикасно, квалитетно и навремено исполнување на барањата на клиентите. Банката ги вршеше непречено трансакциите за обработка на ностро- и лоро-дознаки при што е реализирано зголемување од 7,9 % кај износот на обработени девизни лоро- и ностро-дознаки во однос на минатата година.

Во делот на платниот промет со странство ќе продолжи да се стреми кон поефикасен, поквалитетен и лесно достапен банкарски сервис.

6.6. Електронско банкарство

Банката продолжи да го афирмира работењето на клиентите по пат на електронско банкарство и го задржа позитивниот тренд на раст и во бројот на корисници и според бројот на реализирани налози. На зголемувањето на бројот на корисници дополнително влијаеше и тоа што Банката континуирано ја нуди оваа услуга без фиксни трошоци за приклучок и со најниски надоместоци.

Исто така продолжи растот и во бројот на корисници на апликацијата за мобилно банкарство ТТК М-банк со единствен, модерен и препознатлив дизајн, кој овозможува користење на производите и услугите на Банката, односно управување со сопствените финансии преку целосна достапност на банкарските услуги на мобилните телефони со оперативен систем Android и iOS, независно од времето и од локацијата на корисникот.

Евидентно е зголемување на бројот на корисници на електронските сервиси за информирање (СМС и е-пошта), што укажува на фактот дека клиентите ја препознаваат предноста на овој сервис, што овозможува брзо и сигурно информирање и контрола на состојбите на сметките, како и поголема безбедност и заштита при реализацијата на трансакциите.

Имплементирани се посебни механизми за зголемена заштита при користење сервиси преку дигиталниот простор вклучувајќи ги и сервисите за електронско и мобилно банкарство.

6.7. Средства и ликвидност

Во текот на изминатата година Банката успешно управуваше со активата и пасивата, со ликвидносниот и валутниот ризик, како и со оперативната и стратегиската ликвидност, во согласност со законските и со подзаконските акти, а во линија со поставените цели и задачи од Комисијата за управување со актива и пасива, Одборот за управување со ризици и Комисијата за управување со ликвидност, притоа почитувајќи ги дефинираните регулаторни и интерни лимити за изложеност кон ликвидносниот и валутниот ризик.

Во 2022 година целиот банкарскиот сектор функционираше во услови на затегната монетарна политика. Каматната стапка на основниот инструмент за монетарно регулирање - благајничките записи (БЗ) во неколку наврати се зголемуваше и се движеше од 1,25 % до 4,75 % на крај на година, додека понудениот износ на благајнички записи од 10 милијарди денари остана ист во текот на целата 2022 година.

Во првото полугодие од годината, Банката успешно се справи со зголемениот притисок на девизниот пазар, главно како резултат на растот на цената на енергенсите, зголемените геополитички тензии во Европа и високата стапка на инфлација, не само во нашата земја туку и во светот.

Банката одговори позитивно на предизвиците предизвикани од зголемување на основната каматна стапка од страна на НБРСМ и внимателно ја водеше политиката на каматни стапки, со цел на одговори на потребите на своите клиенти без да ја наруши профитната маргина на Банката.

Во текот на 2022 година, каматните стапки на државните хартии од вредност имаа тенденција на пораст со зголемување на стапката на принос и тоа кај 12-месечните денарски државни записи од 0,60 % до 3,50 %, кај 15-годишните државните обврзници во денари каматните стапки се движеа од 2,60 % до 5,40 %, додека кај 15-годишните државните обврзници со девизна клаузула каматните стапки се движеа од 2,60 % до 5,15 % на крајот од годината.

Банката го пласираше вишокот ликвидни средства во хартии од вредност издадени од државата и НБРСМ, преку монетарните инструменти на НБРСМ, како и на Меѓубанкарскиот пазар на пари. Видот и инструментите што беа користени за пласирање на вишокот на средствата зависеа од тековната и планираната рочна структура на средствата и обврските на краток и долг рок како и од движењата на каматните стапки на пазарот на пари и на хартиите од вредност. Тековните потреби од ликвидни средства главно беа задоволени на домашниот меѓубанкарскиот пазар на пари.

Во изминатата година, коефициентот на ликвидната актива, како однос на ликвидната актива и вкупната актива, анализиран на месечно ниво, се движи во интервалот од 25,75 % до 29,54 % и е на нивото на ликвидност на банкарскиот систем. На 31.12.2022 година коефициентот на ликвидна актива изнесува 28 %⁴.

Банката ефикасно и ефективно ја исполнува обврската за задолжителна резерва и просечно месечно постигнува коефициент на исполнување на денарската задолжителна резерва од 121,57 %. Банката ја следи девизната ликвидност преку интерни оперативни лимити, со цел максимизирање на можностите за валутна и рочна трансформација на изворите на средства со едновремено исполнување на обврската за девизна задолжителна резерва во согласност со законската регулатива. Банката ја исполнува обврската за задолжителна резерва во евра со издвојување средства на девизната сметка на Народна банка на Република Северна Македонија во странство најмалку еднакво на 90% од пресметката и 10 % од пресметаната задолжителна резерва во евра ги издвојува на девизната сметка во евра во МИПС во НБРСМ.

Структурата на ликвидната актива којашто ја одржува Банката овозможува ефикасно управување со ликвидноста, обезбедувајќи принос на вишокот ликвидност над пресметката на задолжителната резерва со пласманите во државни хартии од вредност (ДХВ) и благајнички записи (БЗ). Вложувањата на Банката во ДХВ и БЗ на крајот на годината изнесуваат 1.374,04 милиони денари и се намалени за вкупно 283 милиони денари, односно за 20,60 % во однос на вложувањата на крајот на минатата година. Намалување имаше кај вложувањето на Банката во ДЗ на 12 месеци за 280 милиони денари, додека вложувањето на Банката во ДО остана непроменето. Вложувањата на Банката во БЗ на крајот од 2022 година изнесуваат 177 милиони денари и е речиси на исто ниво како во 2021 година (минатата година вложувањата во БЗ заклучно 31.12.2021 година изнесуваат 180 милиони денари).

Во текот на целата година Банката ја одржува агрегатната отворена девизна позиција којашто е во рамките на лимитот поставен со регулативата на НБРСМ и Политиката за управување со валутен ризик и ефикасно управува со девизниот ризик минимизирајќи ја веројатноста од настанување загуба како резултат на неповолно движење на интервалутарните односи на девизниот пазар.

Во текот на годината Банката ги исполнува и регулаторните обврски за Стапката на покриеност со ликвидност - СПЛ на збирно ниво, ја следи СПЛ во денари

⁴ Во согласност со новата Политика за управување со ликвидносен ризик со важност од 28.12.2022 година, како ликвидна актива се користи категоријата „Висококвалитетна ликвидна актива –ВКЛА“ од извештајот за Стапката на покриеност со ликвидност според Одлуката за методологијата за управување со ликвидносен ризик на НБРСМ

и евра како значајни валути и ефикасно ја следи и одржува рочната структура на позициите од аспект на нивната усогласеност според преостанатата рочност на збирно ниво и според секоја значајна валута (денари и евра) преку извештаите за РС. Како дел од процесот на управување со ликвидносниот ризик Банката ги утврдува и следи на збирно ниво и по значајна валута расположливите неоптоварени средства, го пресметува нивото на концентрација на изворите на средства според најголемите депоненти и според инструменти/производи, цената на изворите и нивната рочност, можноста за обновување на изворите и ги исполнува интерните ликвидносни показатели дефинирани во Политиката за ликвидносен ризик.

Во текот на 2022 година, Банката продолжи со континуирано следење и сервисирање на обврските од склучени кредитни линии одобрени од страна на Развојната банка на Северна Македонија (РБСМ), при што состојбата на кредитните обврски на Банката на 31.12.2022 година се зголемени за 2,43 % и изнесуваат 98,6 милиони денари (2021 година: 96,3 милиони денари).

➤ **Трезорско работење**

Во текот на 2022 година Трезорот успешно ги извршуваше редовните активности, снабдување на Филијалите и експозитурите со потребна готовина, вршеше обработка на домашната и странска валута, ги опслужуваше банкоматите поставени во изнајмени простории и го организираше транспортот на пари потребни за банкоматите кои се поставени во Филијали и експозитури на Банката. Со смирување на состојбата со кризата од коронавирусот, Трезорот до крајот на годината продолжи ефикасно да ги спроведува редовните работни задачи.

Постапувајќи по Одлуката на НБРСМ за проверка на автентичност и соодветност, условите на враќање во оптек на книжни и ковани пари, Трезорот вршеше обработка и пречистување на книжните пари со машините што ги набави Банката за оваа намена.

Банката продолжи да соработува со надворешното лице во делот на вршење на услугата транспорт и пренос на готовина во денари и девизи со кое Трезорот има добра соработка и успешно го менаџираше снабдувањето со готовина.

Заради дисперзија на ризикот, Банката има склучено договор со уште едно надворешно лице - давател на услуга за транспорт на готовина и опслужување банкомати во денари, така што оваа услуга ја вршат два правни субјекти со што е зголемен квалитетот и ефикасноста во снабдувањето со готовина на деловната мрежа и опслужувањето на банкоматите.

Во 2022 година, Банката продолжи со процесот за проширување на мрежата банкомати, така што до крајот на 2022 година се поставени 38 нови банкомати со што вкупниот број банкомати изнесува 81.

➤ **Работа со хартии од вредност**

Одделот за работа со хартии од вредност во деловната 2022 година преземаше мерки и активности за привлекување нови клиенти преку развиената мрежа на експозитури низ целата земја преку унапредување на квалитетот на услугите, следење на потребите на клиентите, информирање и известување за можностите и ризиците поврзани со инвестициите во хартии од вредност.

Од 1.7.2022 година Одделот изврши усогласување со новата регулатива на Комисијата за хартии од вредност, односно Правилникот за кадровска, техничка и организациска оспособеност.

Одделот, покрај редовното тргување, продолжи да го промовира и електронското тргување со хартии од вредност преку платформата е-трејдер, и како резултат на унапредување на квалитетот на услугите, следење на потребите на клиентите и проширување на тимот во Одделот за работа со хартии од вредност,

календарската 2022 година ја заврши со вкупно учество на пазарот на капитал од 7,35 % односно, вкупен промет од 1.032.232.436 денари.

6.8. Маркетинг и развој на производи

Во 2022 година Банката делуваше со примарен фокус, безбедно и ефикасно да излезе пресрет на финансиските потреби на корисниците овозможувајќи континуирана и квалитетна банкарска услуга преку платформите на ТТК Е-банк и ТТК М-банк (електронско и мобилно банкарство) и деловната мрежа, постојаното подобрување на понудата на кредитните производи и поедноставувањето на процесите со примена на оптимален микс на цени и придобивки за клиентите.

Со цел да обезбеди дополнителна вредност и максимална поддршка за корисниците во согласност со пазарните услови, Банката одржуваше понуда на конкурентни каматни услови за ненаменските потрошувачки, хипотекарни и станбени кредити за физички лица со и без полиса за ризико животно осигурување. Понудата континуирано вклучуваше и модифицирани промотивни поволности со цел да обезбеди максимален позитивен ефект и зголемување на задоволството на корисниците што поволно се одрази на одржување на стабилноста на кредитното портфолио, на задржување и на привлекување на квалитетни кредитокорисници во 2022 година. За сите корисници на животно осигурување, Банката, во периодот од јули до крајот на септември, понуди бесплатно користење на картичка за лојалност со бројни поволности.

Во 2022 година Банката одржуваше политика на конкурентни фиксни пасивни каматни стапки на депозитите на физички и на правни лица. Во текот на 2022 година се воведоа и промотивни депозити за физички лица, Промо фикс депозити, во денари и во евра на 15 и на 25 месеци понуда којашто во повеќе наврати до крајот на годината беше продолжена и модифицирана со зголемени каматни стапки. Поволните услови како и модерните услуги во сегментот на штедење за физички лица, можноста за електронско орочување на депозити преку електронското и мобилното банкарство активно да ја промовираа културата и навиките за штедење што придонесоа за позитивни остварувања.

Понудата на двата картични брендови, Visa и Mastercard, овозможија бројни поволности за корисниците во текот на годината, поголем избор за брз, едноставен и безбеден начин на плаќање со поволностите како: „3DS2 Secure“ безбедност за плаќање преку интернет, управување со дневните лимити за плаќање преку мобилното и електронско банкарство, бесплатна нотификација за реализирани трансакции преку мобилното банкарство и други. Корисниците на овие картички имаа можност да учествуваат во повеќе наградни програми и промотивни поволности во организација на Visa и Mastercard.

Во 2022 година продолжи процесот на интензивно проширување на мрежата на банкомати на над 80 атрактивни локации со цел корисниците да можат побрзо, поедноставно и во секое време да подигнат или внесат готовина без дополнителни трошоци.

Подобрените услови на производите и услугите, продажните промоции и промотивните активности придонесоа за јакнењето и проширувањето на соработката со постојните корисници како и привлекувањето нови корисници кои својата плата или пензија ја добиваат во ТТК Банка АД Скопје.

Банката и оваа година ја продолжи практиката за организирана предвремена исплата на пензии и парични права од социјална и детска заштита во повеќе денови преку навремено информирање за истата. Истовремено продолжи засилената реализација на платежни картички во функција на намалување на готовината во оптек

преку практикување проактивен пристап и директна понуда на нови како и активирање постојни дебитни картички.

Добро утврдениот концепт на унифицирани услови и оптималниот број производи приспособени за пошироки групи на корисници и во текот на изминатата година придонесуваше за полесно пренесување на карактеристиките на производите, успешна и ефикасна продажба.

Редовно се преземаа активности за усогласување на понудата на услугите во платните промети со нивниот развој и пазарните услови со истовремено обезбедување поволни цени и понуди. Понудата на едни од најповолните услови на пазарот за услугите достапни преку платформите на електронското и мобилното банкарство како и нивното континуирано унапредување придонесе за одржување на позитивниот тренд на раст на бројот на корисници и налози преку електронските канали.

Во доменот на работењето со правните лица, основната карактеристика на деловниот однос беше диференцираниот пристап за сегментите на корпоративни и МСП-корисници. Приспособувањето на условите на кредитните производи во согласност со пазарните услови, достапноста, флексибилноста и индивидуалниот пристап на соработниците за кредитирање како веќе проверен и докажан концепт придонесоа за изнаоѓање ефикасни финансиски решенија и зачувување на долгорочните деловни односи со постојните корисници.

Екстерната комуникација како интегрален дел од маркетингот и промотивните активности и оваа година се фокусираше на реализација на маркетинг-целите, на зголемување на свеста и на создавање интерес за производите и за услугите што ги нуди Банката со цел раст на угледот и пораст на продажбата.

Сите новости во врска со производите и услугите редовно се претставуваа во рекламните материјали со препознатлив имиџ и со примена на единствен конзистентен начин на пренесување на информацијата до корисниците.

Во текот на изминатата година, со присуство на традиционалните и нови медиуми, Банката ја промовираше понудата на ненаменските потрошувачки кредити, станбените и хипотекарните кредити со животно осигурување, мобилното банкарство, промотивните депозити, како и платежните картички за физички и за правни лица.

Редовно беа претставувани и дистрибуирани сите информации, промени и рекламни материјали до вработените, со што навремено беа запознаени со сите новини во работењето на Банката.

Банката редовно и транспарентно ја известуваше јавноста и медиумите за сите значајни настани поврзани со работењето на Банката преку директна соработка со истите и преку својата интернет-страница.

Во делот на грижата за корисници, Банката реализираше брза и навремена реакција во однос на добиените поплаки што позитивно влијаеше врз имиџот на Банката, на подобрувањето на процесот на директна комуникација со крајните корисници и јакнењето на довербата кон Банката.

Следејќи ги најновите трендови во 2022 година Банката активираше нов, модерен и целосно редизајниран изглед на својата веб-страница приспособен да одговори на барања и потребите на своите клиенти. Новиот прегледен распоред на содржините, подобрените функционалности, иновативните алатки на редизајнираната веб-страница ја унапредуваат атрактивноста и придонесуваат за поголема прегледност и достапност на понудата на производи и услуги и корпоративните информации до актуелните и потенцијалните идни клиенти и соработници.

6.9. Информатичка технологија и позадински работи

Во 2022 година Банката продолжи со спроведување проекти од информатичката технологија во областа на инфраструктурата и системскиот развој, со коишто се надгради хардверската и виртуелната инфраструктура, се поддржа комерцијалниот развој на производи, се консолидираа решенијата за автоматизација на работењето, беа развиени нови интерни решенија и додадени нови можности во електронското банкарство. Се надгради апликативното решение за управување со ризици, беа имплементирани измени за усогласување со новите регулаторни барања, се прошири и се подигна нивото на контрола во и вон работно време, а беа завршени и логистичките проекти за развој на мрежата на банкомати. Измените и подобрувањата на ИТ системите овозможува Банката ефикасно да го следи растот на пазарот и обемот на работа и лесно да се приспособува кон промените во организацијата, промените во регулативата и кон решенијата за нови производи и услуги. Како најзначајни активности би ги издвоиле:

- Имплементација на решение со кое се ограничува работењето на клиентите кои немаат пријавено вистински сопственици во Централен депозитар;
- Приспособување на SWIFT-системот за обработка на новите МХ-пораки;
- Континуирана ИТ-поддршка на работните процеси во Банката;
- Имплементација на решение со кое се обезбедува дополнителна заштита на корисниците на електронско и мобилно банкарство од напади на малициозен софтвер;
- Воведување решение за евиденција на основни сметки со основна функција во согласност со законските измени во делот на платниот промет;
- Поголеми промени во рангирање клиенти и пресметка на резервации во согласност со Одлуката за кредитен ризик;
- Овозможување на банкоматите за исплата на банкноти од 2.000 денари;
- Масовна промена на работните станици во Банката со оперативен систем Windows 7 со нови работни станици со оперативен систем Windows 10.

➤ Позадинско работење

Во текот на 2022 година се следеа и навремено имплементираа измените во процесите и во системската евиденција произлезени од промените во законската регулатива и воведувањето нови производи и услуги.

Банката продолжи со автоматизираност и зајакнување на контролата на автоматизираноста на позадинските активности, како и со зајакнување на интерните контроли.

Целосно успешно е реализиран проектот со Mastercard за издавање на Mastercard картички и завршен значителен дел од проектот со SIA за проширување на мрежата на АТМ-и.

6.10. Човечки ресурси

Дирекцијата за човечки ресурси, организација и поддршка, којашто во 2022 година прерасна во Сектор за човечки ресурси, организација и поддршка продолжи да ја обезбедува целокупната општа и логистичка поддршка на сите организациски единици и делови на Банката и да се грижи за статусот и добросостојбата на вработените. Покрај процесите на регрутација и селекција, Секторот имаше клучна улога во спроведувањето на внатрешната мобилност, зголемувањето на степенот на реализација на планот за стручно усовршување на вработените, спроведувањето на процесот на годишно оценување на работната изведба на вработените, унапредувањето на системот на награди и надоместоци за вработените и нагорното ревидирање и усогласување на платите.

Во текот на 2022 година, по донесувањето на измените и дополнувањата на Статутот на Банката, се ревидираа правилниците за внатрешната организација и работа и за систематизацијата на работните места во Банката, со кои се имплементираа статусните промени. Исто така, се донесе нов Етички кодекс и се ревидираа Политиката за наградување и Политиката за избор, следење на работењето и разрешување на лицата со посебни права и одговорности, преку кои се промовираат високите стандарди за интегритет во рамки на Банката. Кон крајот на годината се донесоа целосно нови акти/правила за ред и дисциплина.

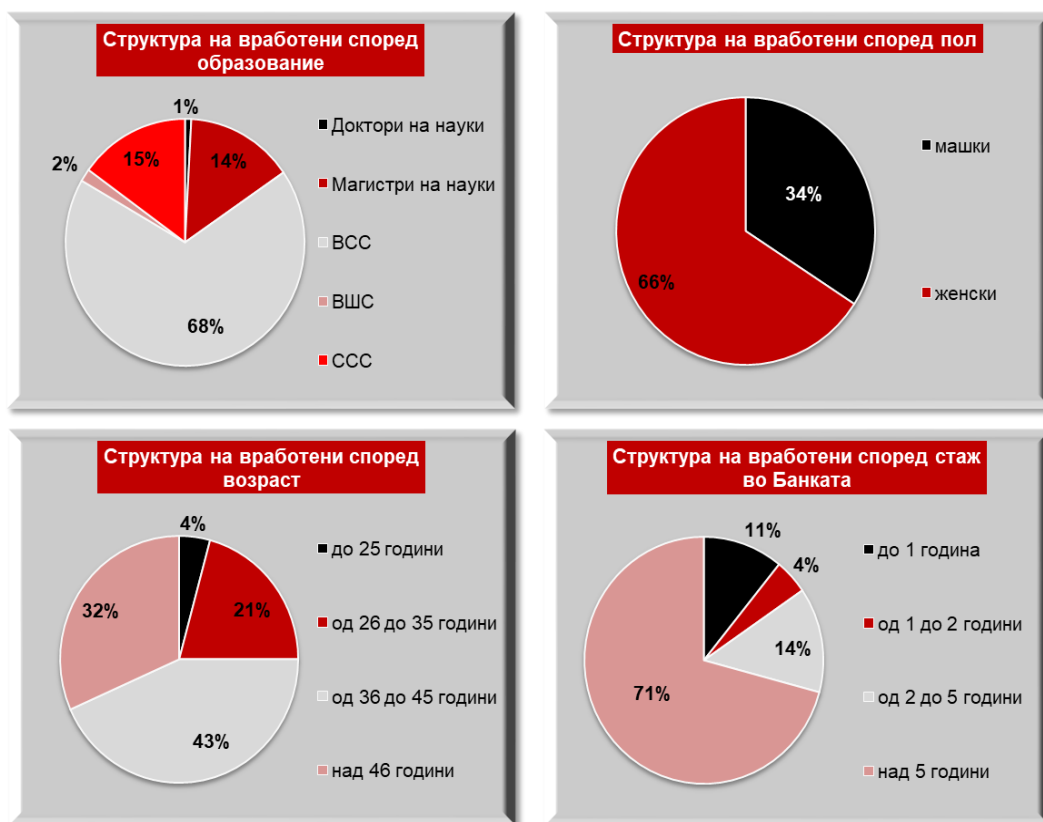
➤ Структура на вработени

ТТК Банка АД Скопје ја заврши 2022 година со 240 вработени, што е незначително зголемување од претходната година.

Во текот на годината работниот однос им престана на 19 вработени (по разни основи), а беа регрутирани вкупно 27 нови вработени. Од аспект на внатрешната мобилност во текот на 2022 година беа реализирани вкупно 57 прераспоредувања од една на друга работна позиција, од кои 54 се вертикални промоции/унапредувања, а 3 се однесуваат на хоризонтални прераспоредувања. Стапката на флукуација изнесува околу 8,03% и е во рамки на прифатливото ниво.

За непречен тек на работните процеси, Банката ангажираше 10 дополнителни кадри преку агенции за привремено вработување од кои 3 лица како замена за подолгорочни отсуства на вработените по различен основ.

Структурата на вработени со 31.12.2022 година, според образование, возраст, стаж и пол, се дадени во приказот подолу:

6.11. Внатрешна ревизија

Службата за внатрешна ревизија ги спроведува своите активности во согласност со Законот за банки, Одлуката за правила за добро корпоративно управување во банка и другите законски прописи како и повелбата, процедурата за работа и останатите интерни акти на Службата за внатрешна ревизија.

Активностите на Службата за внатрешна ревизија се вршат во согласност со Годишниот план за спроведување ревизии, кој се изготвува врз основа на оцена на ризици, а е одобрен од страна на Надзорниот одбор на Банката.

Во текот на 2022 година, активностите на Службата за внатрешна ревизија беа насочени кон ревидирање на следните области од работењето на Банката: активности во мрежата на филијали/експозитури на Банката вклучително и управување со готовина на благајни и банкомати, кредитирање на правни лица, процес на управување со сигурност на информативен систем и ИТ-активности, кредитирање физички лица, управување со ликвидносен ризик, управување со лоши пласмани и преземени средства, управување со ликвидност и активности на финансиски пазари, процес на воспоставување залог на недвижен и движен имот, активности во платниот промет со странство, процес на СППФТ, заштита на лични податоци, методологија за класификација и спроведување на политиката за наградување.

Службата за внатрешна ревизија ги спроведе сите планирани ревизии во согласност со Годишниот план за 2022 година, со што целосно се покриени планираните сегменти и деловни процеси предвидени во Годишниот план. Извештаите од спроведените ревизии редовно беа претставувани на седниците на Надзорниот Одбор и на Одборот за ревизија на Банката. Надлежните одговорни лица и органите на Банката се информирани за наодите, за идентификуваните слабости и за препораките за нивно надминување преку писмени извештаи. Покрај планираните ревизии, Службата за внатрешна ревизија изврши и вонредни непланирани ревизии по барање на менаџментот на Банката.

На месечна основа, Службата за внатрешна ревизија ја следеше имплементацијата на препораките предложени во извештаите за ревизија и ги известуваше органите на Банката за статусот на нивната реализација. Најголемиот дел од предложените мерки се реализирани во дадените рокови, што ја покажува респонзивноста на Управниот одбор во однос на унапредување на контролните механизми и зголемување на ефикасноста на процесите со цел подобрување на целокупното работење на Банката.

Во текот на 2022 година, Службата за внатрешна ревизија изврши самооценување на своето работење во согласност со интерните акти на Службата (Повелба за внатрешна ревизија и Програма за уверување во квалитетот и унапредување на Службата за внатрешна ревизија) и Меѓународните стандарди на ИА за професионална практика на внатрешната ревизија и Кодексот на етика.

Во текот на годината, Службата за внатрешна ревизија изврши проверка и изработка на извештаи за следење на постапувањето на Банката по Акциски план, во согласност со препораката на регулаторот.

За своето работење Службата за внатрешна ревизија изработи и достави до органите на Банката годишен извештај, кој по разгледување од Надзорниот одбор е доставен до Народната банка на Република Северна Македонија. Во текот на годината Службата изработи и полугодишен извештај за работењето кој беше разгледан од страна на органите на Банката.

6.12. Сигурност на информативниот систем

Информативната сигурност во Банката е имплементирана во согласност со Одлуката за Методологијата за сигурност на информативниот систем на Банката и меѓународните стандарди.

Во рамките на Банката воспоставен е систем на информативна сигурност, кој меѓу другото опфаќа:

- Процена на ризикот – преку воспоставен континуиран процес на идентификација на слабостите и заканите кон своите информативни системи, вклучувајќи го ризикот од напади во дигиталниот простор;
- Следење на надградби и промени кои се изведуваат на информативниот систем на Банката - преку воспоставен процес на континуирано собирање и анализа на информации од аспект на појава на нови закани и слабости на информативниот систем, вклучувајќи и закани во дигиталниот простор;
- Имплементација на сигурносни контроли - преку следење инциденти и оперативни контроли со кои се врши заштита на сигурноста на информациите и системите на повеќе нивоа;
- Тестирање на сигурноста на информативниот систем на Банката и тестирање на отпорноста на системите од напади во дигиталниот простор;
- Поделба на надлежностите на органите на Банката од аспект на управувањето со ризици поврзани со сигурноста на информативниот систем;
- Обезбедување непрекинато во работењето – преку дефиниран план за непрекинато во работењето и Планот за обнова од катастрофа, којшто се темели врз повеќе сценарија и којшто ќе овозможи оперативност и минимизирање на загубите во случај на тежок прекин на деловните процеси и
- Изготвување акти односно политики, стратегии, процедури и упатства со кои се постигнува сигурноста на информативниот систем.

Во однос на остварување на функцијата на управување со сигурноста на информативниот систем, во текот на 2022 година беше спроведена редовна проценка на ИТ-ризиците за средствата на информативниот систем во согласност со Одлука за методологија за сигурност на информативниот систем во Банката и беше успешно спроведен планот за непрекинато во работењето на Банката.

Исто така, се следеше спроведувањето на надворешното тестирање на SWIFT околината, се следеше одржувањето на нивото на подготвеност во согласност со Стратегијата за воспоставување на соодветно ниво на подготвеност на Банката за заштита од потенцијални закани присутни во дигиталниот простор, се следеше спроведувањето на активностите утврдени со акциски план за намалување на идентификуваните ризици произлезени од сумарната анализа на ризиците на средствата на информативниот систем како и активностите утврдени со акциски план од Одлука за методологијата за сигурност на информативниот систем на Банката со предлог активности.

Во текот на годината активно се следеа сите проекти што се имплементираа во Банката од аспект на сигурност на информативниот систем, како и пријавените и детектирани сигурносни инциденти и препораки за нивно отстранување или минимизирање од повторна појава на истите.

Во текот на година беа извршени и редовни обуки на вработените во доменот на сигурност на информативниот систем, планот за непрекинато во работењето, социјален инженеринг и заканите кои произлегуваат од дигиталниот простор што е во рамки на акцискиот план за зголемување на свесноста кај вработените и клиентите корисници на електронски услуги на Банката во однос на можните закани кои произлегуваат од дигиталниот простор и запознавање на вработените и клиентите за тоа како треба да се заштитат од потенцијални сајбернапади.

6.13. Заштита на личните податоци

ТТК Банка АД Скопје во 2022 година преземаше активности за обезбедување континуирана заштита на приватноста на клиентите и останатите категории физички лица (субјекти на лични податоци), чии лични податоци Банката ги обработува како резултат на природата на работата. Во континуитет се применуваа потребните технички и организациски мерки за обезбедување на потребното ниво на безбедност на обработката на личните податоци и заштита на приватноста на субјектите на лични податоци (интегритет и доверливост). Банката се придржуваше кон начелата за обработка на личните податоци, особено водејќи сметка обработката на личните податоци да биде во согласност со законски дозволените основи, личните податоци да бидат собирани и обработувани за конкретни, јасни и легитимни цели и со ограничен рок на чување.

Редовно се обезбедуваа потребните изјави за тајност и заштита на личните податоци од вработените на Банката и им се доделуваа соодветни овластувања за обработка на личните податоци и привилегии на пристап до лични податоци во согласност со начелото на минимален обем на податоци потребен за извршување на работните задачи.

Заради подобрување на процесите поврзани со заштита на приватноста и личните податоци на субјектите, Банката изврши позначајни промени на интерните акти од оваа област.

Беа преземени активности за зголемување на одговорноста на ангажираните обработувачи на лични податоци со склучување на нови договори за обработка на лични податоци, со кои се обезбеди поголема одговорност на обработувачите, а со тоа се гарантира поголема заштита и безбедност на личните податоци кои се обработуваат од нивна страна, во согласност со Законот за заштита на личните податоци.

Исто така, се зајакнаа интерните контроли и ревизии, со цел подобрување на механизмите за заштита на личните податоци и подигнување на свеста на вработените на Банката за правата и обврските за заштита на личните податоци.

Во интерес на обезбедување поголема свесност и знаење на вработените во Банката за нивните обврски од оваа област, се спроведоа и поголем број обуки за заштита на личните податоци во текот на целата година.

Посветеноста на ТТК Банка АД Скопје во заштитата на личните податоци беше видлива и преку активностите во Македонската банкарска асоцијација (МБА), каде што офицерот за заштита на личните податоци на Банката е заменик-претседавач на Комисијата за заштита на личните податоци при МБА. За своите залажби во областа на заштитата на личните податоци на офицерот за заштита на личните податоци му беше доделена благодарница за особен придонес во работата на МБА во 2022 година.

6.14. Контрола на усогласеност на работењето на Банката со прописите и спречување перење пари и финансирање тероризам

Службата за контрола на усогласеност на работењето на Банката со прописите и спречување на перење пари и финансирање тероризам со реализација на активностите во своја надлежност и во 2022 година обезбеди работење на Банката во согласност со прописите и минимизирање на ризиците од неусогласеност, односно минимизирање на ризиците од изречени мерки од регулаторните органи коишто би довеле до финансиски загуби или загуби на угледот на Банката. Во текот на 2022 година активностите на Службата за контрола на усогласеноста беа насочени кон: редовно следење на новодонесената регулатива и измените на важечката регулатива која се однесува на работењето на Банката, известување на вработените и членовите

на Управниот одбор на Банката за новините во прописите и следење на нивното навремено и соодветно имплементирање во работењето; преземање активности за идентификација и следење на ризиците од неусогласеност на работењето на Банката со прописите, вклучувајќи и следење на поплаките од клиентите на Банката; спроведување на контроли на усогласеноста во согласност со Програмата и Годишниот план, при што во извештаите од извршените контроли на усогласеноста беше утврдено ниско (прифатливо) ниво на ризик од неусогласеност со прописите; вршење контрола на усогласеноста на ревидираните интерни акти и давање поддршка во стандардизацијата на процедурите и контролните правила за остварување на целите на усогласеност; давање насоки на вработените за правилна примена на прописите во форма на инструкции, препораки и одговори на прашања поврзани со спроведувањето на прописите во нивното секојдневно работење; соработување со други институции; редовно известување на Надзорниот и на Управниот одбор на Банката за остварувањето на функцијата контрола на усогласеност на работењето на Банката и реализирање други активности во согласност со прописите.

Активностите за спречување на перење пари и финансирање тероризам во Банката се вршеа во согласност со прописите за спречување на перење пари и финансирање тероризам. За соодветно управување со ризикот од перење пари и финансирање тероризам во Банката е усвоена Програмата за ефикасно намалување и управување со идентификуваниот ризик од перење пари и финансирање тероризам, донесени се повеќе интерни акти од оваа област и воспоставена е соодветна организациска поставеност за управување со овој ризик со јасно дефинирани одговорности на органите на Банката, овластеното лице и Одделот за спречување на перење пари и финансирање тероризам и сите вработени во Банката. Во текот на 2022 година, со цел спречување на перење пари и финансирање тероризам, а во согласност со регулативата, Банката вршеше мониторинг и анализа на клиентите и трансакциите, навремено ги доставуваше пропишаните извештаи до Управата за финансиско разузнавање, соработуваше со надворешните институции и постапуваше во согласност со прописите, со што континуирано обезбедуваше спречување инволвираност на Банката во активности поврзани со перење пари и финансирање тероризам или во други криминални активности од страна на нејзините клиенти, со што крајно се обезбедуваше заштита на угледот и репутацијата на Банката, како една од примарните задачи на Банката.

Службата за контрола на усогласеноста и спречување на перење пари и финансирање тероризам ќе продолжи да ги врши своите редовни активности во насока на обезбедување ефикасно работење на Банката во согласност со релевантните прописи.

6.15. Животна средина, општествени прашања и управување

Глобалните предизвици поврзани со климатските промени, социјалната нееднаквост, ранливоста на енергетските системи и одржливоста на социоекономското опкружување, се исклучително важни теми коишто ја засегаат секоја компанија.

➤ Заштеда на енергија и придонес кон чиста животна средина

Климатските промени, како една од најголемите глобални закани, добиваат сè поголемо значење и во активностите на банките, како општествено одговорни институции. Во тој контекст, заштитата на околината и фокусот на „зелен раст“ и неговото финансирање, сè повеќе стануваат дел од политиките на банките. Затоа, ТТК Банка АД Скопје, заради усогласувањето со регулативата и заради очекувањата на

пазарот, го приспособуваше својот деловен модел со практикување на одржливи мерки на управување.

ТТК Банка АД Скопје како општествено одговорна институција во текот на годината беше посветена на активностите со цел да даде придонес кон создавањето „зелена“ и одржлива економија, што во крајна линија придонесува за унапредување на квалитетот на животот на граѓаните и подобрување на нивниот животен стандард.

Имајќи ја предвид неповолната енергетска состојба во државата, Банката континуирано разгледуваше можности за заштеда на електрична енергија и предлагаше мерки и активности за приспособување кон новонастанатата состојба. Притоа, донесе сет мерки и активности за рационално користење на електрична енергија, кој меѓу другото вклучи препораки за рационално користење на осветлувањето, уредите за греење и ладење и останатите уреди, вклучително и промена на грејни тела заради поекономично греење и ладење, како и останати мерки и активности. Банката се приклучи и кон иницијативата на Владата и МБА за исклучување на своите светлечки реклами во рамките на филијалите и експозитурите, секаде каде е можно и каде не се влијае на загрозување на безбедноста. Како резултат на сето тоа, Банката во 2022 година оствари заштеда, односно ја намали потрошувачката на електрична енергија за 14 % во однос на 2021 година

ТТК Банка АД Скопје е посветена на континуирано подобрување на своите интерни процедури со цел да ја зголеми ефикасноста и да заштеди ресурси (особено хартија) секогаш кога е можно. Оптимизираното управување со печатење документи не значи само заштеда на хартија. Преку употреба на енергетски ефикасни мултифункционални големи печатачи се влијае на намалување на трошоците во однос на потрошувачката на тонер и енергија.

➤ **Грижа за вработените, работни услови, развој и усовршувања**

ТТК Банка АД Скопје ја почитува заштитата на меѓународно признатите човекови права, ги поддржува основните човекови права на своите вработени и очекува нејзините добавувачи, партнери и други лица кои обезбедуваат услуги во име на Банката да се придржуваат до истите високи стандарди.

Банката ги вреднува и поддржува различностите. Забраната за дискриминација по кој било основ е апсолутен предуслов и темел на пристапот на Банката за одговорност во работното окружување. Со тоа, Банката применува начело на обезбедување еднакви можности коишто се однесуваат на сите фази од работниот однос.

Во текот на 2022 година Банката донесе нов Етички кодекс кој формулира јасни и недвосмислени насоки и барања за етичко однесување, постапување и делување, како за вработените и менаџментот, така и за сите лица кои на соодветен начин се поврзани со Банката, во насока на заштита на вредностите на Банката. Вредностите и однесувањата се темелат врз начелата на законитост, интегритет, одговорност и непристрасност, професионалност и доверливост. Работењето на законит, етички и одговорен начин е клучниот дел на корпоративната култура во Банката. Професионалноста и посветеноста на вработените, транспарентното и етичкото постапување, ориентираноста кон клиентите, долгорочната лојалност на клиентите, одговорни и одржливи деловни практики, заедно со почитување на начелата на нулта-толеранција на корупцијата и поткупот, се едни од клучните елементи на овој кодекс. Кодексот е достапен на интерниот портал на Банката до кој пристап имаат сите вработени, а исто така објавен е и на сајтот на Банката.

Банката ја препознава важноста на одговорното управување со човечките ресурси и се стреми да обезбеди работна средина во која вработените ќе бидат

задоволни и ќе можат да ги остварат своите највисоки нивоа на индивидуална продуктивност остварувајќи ги деловните цели на Банката.

Пристапот во развојот на вработените опфаќа обуки и стручно усовршување, адекватно планирање на ресурсите, идентификување на клучни кадри, начела на наградување и останати бенефиции за вработените, како и унапредување. Така, во текот на 2022 година, покрај задолжителните законски обуки и обуките за новините во законската регулатива поврзана со банкарското работење (СППифТ, ризици, информациска сигурност, заштита на лични податоци, корпоративно управување), се реализираа 72 настани од едукативен карактер на кои присуствуваа 105 вработени. Тројца вработени во текот на 2022 година се стекнаа со меѓународен сертификат од областа на финансиските пазари. Во 2022 година 16 лица со посебни права и одговорности и 3 лица со контролна функција присуствуваа на 35 едукативни настани во областа или професионалниот развој. Исто така околу 64 вработени посетија над 67 онлајн екстерни обуки, конференции и настани од различни области, а беа организирани и интерни обуки.

Во 2022 година Банката го унапреди системот на награди и надоместоци за вработените и изврши нагорно ревидирање и усогласување на платите.

Водена од досегашната традиција и од потребата да изрази благодарност кон своите вработени, Банката во 2022 им додели јубилејни парични награди на 16 вработени кои оствариле 10, 20, 30 и 40 години непрекинат работен стаж во Банката и нејзините правни претходници. Долгогодишното работно искуство, лојалноста и посветеноста на вработените се еден од највредните ресурси на Банката.

Просечната возраст на вработените е 42 години, со просечен стаж во Банката од 11 години. Од вкупниот број вработени 66 % се жени. Процентот на жени-членови на Надзорниот одбор изнесува 14%, додека застапеноста на жени во Управниот одбор изнесува 50%. При наредна промена на членовите на Надзорниот одбор, Банката ќе преземе активности за обезбедување на правична родова застапеност.

Стапката на флукуација во 2022 година изнесува 8,0 % и таа е индикатор за добрата поставеност на политиките за управување со човечките ресурси, како и на внатрешната организација на Банката. Релативно ниската стапка на флукуација укажува и на целокупната сатисфакција на вработените од професионалниот ангажман и услови, како и нивната мотивација за развој на понатамошна кариера во Банката.

ТТК Банка АД Скопје ја поддржува културата во која сите вработени можат слободно да укажат на неприфатливи практики и несоодветно однесување. Во 2022 година е донесен нов Правилник за заштитено пријавување преку кој им се овозможува на вработените да укажат на потенцијалните ризици поврзани со сериозни неправилности (вклучувајќи неетичко, незаконски, корумпирано и друго несоодветно однесување). Ваквите извештаи секогаш се третираат како строго доверливи, детално анализирани и со должно внимание.

Банката се грижи и за безбедноста и здравјето на работното место и за социјална поддршка на своите вработени, при што овој дел е подетално регулиран со посебни интерни акти.

Во рамките на Банката функционира и Синдикална организација во која членуваат 175 вработени и којашто заедно со Банката, во текот на 2022 учествуваше на традиционалните спортски игри во Охрид и на спортските игри по повод денот на штедењето во Скопје, а реализираа и две донации, за ЈЗУ „Универзитетската клиника

за детски болести“ - Скопје и за Јавната општинска установа за деца – Детска градинка „Младост“ – Тетово.

➤ **Дигитализација и достапност**

Во 2022 година, Банката продолжи да обезбедува модерно и ефикасно банкарско работење од аспект на брзината и квалитетот на извршената банкарска услуга преку платформите за електронско банкарство ТТК Е-bank и за мобилно банкарство ТТК М-bank чии предности ги препознаваат се поголем број корисници. На зголемувањето на бројот на корисници дополнително влијаеше и тоа што Банката континуирано ја нуди оваа услуга без фиксни трошоци за приклучок и со најниски надоместоци. Со достапноста на дигиталните производи и услуги Банката дава поддршка на современиот начин на живот и потребата за брзи и ефикасни услуги што значајно придонесува и за зачувување на животната средина.

Банката нуди широка достапност и функционалност на деловната мрежа со цел да овозможи подостапни услуги на фреквентни локации во кое било време во согласност со потребите на корисниците.

➤ **Поддршка на проекти за обновливи извори на енергија и енергетска ефикасност**

Банката работи на континуирано подобрување на своите производи, услуги и деловни процеси, со цел да ги направи што е можно покомпатибилни со начелата на ESG. Во 2022 година, фокусот беше на подигање на свеста за овие важни теми, како кај вработените така и кај клиентите.

- Во август 2022 година Банката ја прошири понудата на кредитни производи за правни лица со воведување нови стандардни производи - долгорочен кредит за енергетска ефикасност (ЕЕ) за правни лица и долгорочен кредит за обновливи извори на енергија (ОИЕ) за правни лица од Програмата за финансирање на проекти за енергетска ефикасност (ЕЕ) и за обновливи извори на енергија (ОИЕ) во соработка со Развојната банка на Северна Македонија АД Скопје.
- Банката интензивно работеше и на воведување на наменски ЕКО-кредитни производи за физичките лица со цел да понуди поддршка за полесна реализација на инвестициите за подобрување на енергетската ефикасност на нивните домови, за купување на енергетски ефикасни производи и за купување на еколошки превозни средства. Тоа долгорочно би придонело за намалување на емисиите на штетни гасови, за еколошки одржливи подобрувања на условите за живеење, заштеда на енергија, заштеда на трошоци и намалување на загадувањето на воздухот што е особено значајно и во актуелната економска и енергетска криза.

➤ **Вложувања во заедницата**

Корпоративната општествена одговорност е фундаментална вредност на ТТК Банка АД Скопје, којашто интегрира социјална, хумана и етичка димензија. Посветеноста на ТТК Банка АД Скопје кон достојно спроведување на стратегијата за општествена одговорност придонесе Банката да оствари позитивни и успешни резултати во подигнување на свесноста за Банката, за градење имиџ на Банката како корпоративна општествено одговорна компанија, како и кон остварување многубројни позитивни придобивки за заедницата.

Банката традиционално ги поддржува спортот и културата, како важни столбови на секое општество. Преку помош на спортски клубови и здруженија, како и истакнати културни институции и настани, се залага за промовирање на вистинските вредности кои ги зајакнуваат и облагородуваат поединците, а со тоа и целото општество.

Во текот на 2022 година Банката реализираше повеќе спонзорства и донации во спортот, културата, образованието меѓу кои:

Донации на финансиски средства на спортски субјекти преку ваучери за поддршка на активностите на Кошаркарскиот клуб „Тетекс ТТК“ од Тетово, на Младинскиот шаховски клуб „Центар“ од Скопје, на фудбалскиот клуб „Пелистер“ АД Битола, на „Македонската традиционална карате федерација“, Скопје;

Донации на опрема на Државното средно училиште РЦСОО „Моша Пијаде“ од Тетово; организацијата „Младинска алијанса“ Тетово; на ООУ „Киро Глигоров“ Скопје; на ЈЗУ „Клиника за гинекологија и акушерство“ Скопје; на ЈЗУ „Универзитетска клиника за детски болести“ и на детски градинки ОЈУДГ „Младост“ - Тетово.

Спонзорства за поддршка на реализацијата на: спортската манифестација „40то традиционално искачување на Титов Врв 2022 година“, културната манифестација „Балкан Гала 2022“ во Битола; фестивалот „Охридско лето 2022“ во Охрид, детскиот фестивал „Јаболчиња“ во Тетово; концертот „Звуците на Бразил“ во изведба на Џон Илија Апелгрин; оперскиот солистички концерт на Ивона Нацевска, „Здружение на пензионери“ од Битола.

Банката традиционално го одбележа Светскиот ден на штедењето во духот на друштвено-едукативните активности со најмладите. Со желба да придонесе во едукацијата за создавањето навики коишто водат кон здрава и сигурна иднина, Банката организираше дружење со деца од неколку градинки и училишта во филијалите и експозитурите на Банката широм земјата. ТТК Банка АД Скопје континуирано работи на промоција на штедењето како важна животна навика и значаен дел од планирањето на материјалната сигурност и иднина.

ТТК Банка АД Скопје и оваа година се приклучи кон настанот „Денови на финансиската писменост“, а на корисниците им овозможи едуцирање преку електронски едукативни материјали за управувањето со личните финансии, користењето платежни картички, практичен водич за идните сопственици на дом, предностите на современите дигитални услуги преку електронското и мобилното банкарство на ТТК Банка АД Скопје, како и за актуелната понуда на атрактивните финансиски производи и услуги на Банката.

ТТК Банка АД Скопје останува посветена и ќе дејствува активно за ширење на свеста за значењето на финансиската писменост на децата и младите, збогатување на знаењата за финансиските производи и услуги и создавање здрави финансиски навики.

➤ Етичко управување

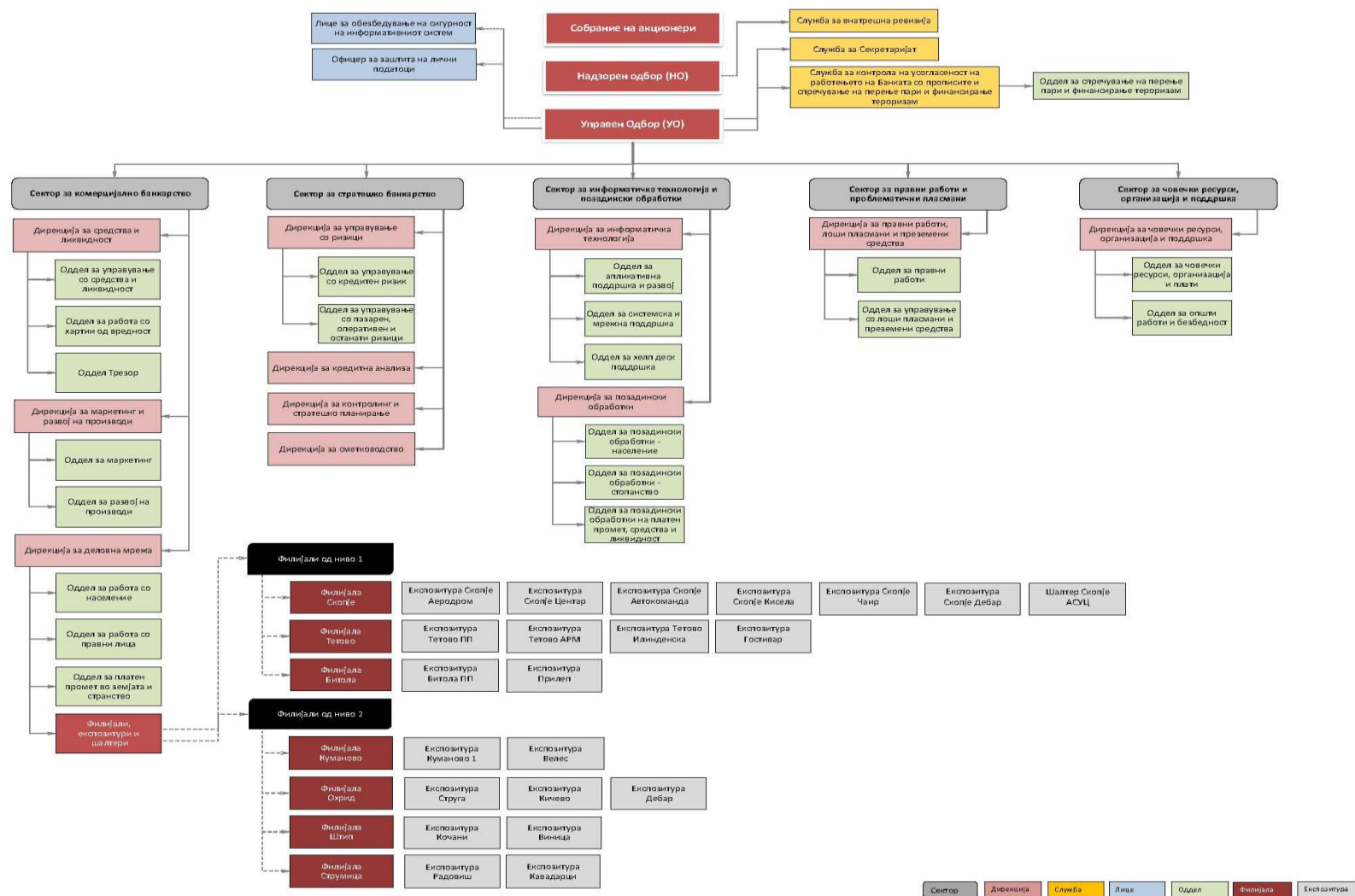
Одговорното однесување е императив за ТТК Банка АД Скопје. Банката редовно и навремено ги ажурира и транспарентно ги објавува податоци и информации поврзани со работењето. Поставувањето ефикасен систем на корпоративно управување позитивно влијае на: јакнењето на довербата на нашите соработници, корисници и вработените во Банката, зголемувањето на транспарентноста на работењето, јасната организациска структура како и ефикасните системи на следење и контрола на ризиците.

Претседател на Надзорен одбор

Бобан Гоговски

ПРИЛОГ 1 - ОРГАНИЗАЦИСКА СТРУКТУРА НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ

ПРИЛОГ 2 – ИЗЈАВА ЗА ПРИМЕНА НА КОДЕКС ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ

ТТК БАНКА АД Скопје

ул. „Народен фронт“ 19а

1000 Скопје, Македонија

Тел.: 02/32 47 000 факс: 02/31 31 387

www.ttk.com.mk

е-пошта: ttk@ttk.com.mk

ЕМБС: 6121110 ЕДБ: 4030006597638

тр. с-ка: 290-1000000000-46

Врз основа на член 384-а од Законот за изменување и дополнување на Законот за трговските друштва („Сл. весник на Република Северна Македонија“ бр. 290/2020), Управниот одбор на ТТК Банка АД Скопје ја дава следната:

ИЗЈАВА

за примена на Кодекс за корпоративно управување

1. ТТК Банка АД Скопје применува Кодекс за корпоративно управување во ТТК Банка АД Скопје. Кодексот е поставен на интернет-страницата на Банката www.ttk.com.mk.
2. Кодексот за корпоративно управување ги опфаќа правилата на надзор и раководење во Банката со цел да се воспостават, одржуваат и унапредуваат правилата и стандардите за корпоративното управување во Банката засновани на постојната важечка законска и подзаконска регулатива и интерните акти на Банката кои ја сочинуваат корпоративната култура и вредности на Банката, со цел ефикасно и одговорно управување со Банката и намалување на ризикот во работењето, како и транспарентност на работењето на Банката.
3. Во текот на 2022 година нема отстапувања од правилата утврдени во Кодексот за корпоративно управување во ТТК Банка АД Скопје.

УПРАВЕН ОДБОР

д-р Драгољуб Арсовски, претседател

Наталија Алексова, член

**ПРИЛОГ 3 – ИЗЈАВА ЗА УСОГЛАСЕНОСТ СО КОДЕКСОТ ЗА КОРПОРАТИВНО
УПРАВУВАЊЕ**

ТТК БАНКА АД Скопје

ул. „Народен фронт“ 19а

1000 Скопје, Македонија

Тел.: 02/32 47 000 факс: 02/31 31 387

www.ttk.com.mk

е-пошта: ttk@ttk.com.mk

ЕМБС: 6121110 ЕДБ: 4030006597638

тр. с-ка: 290-1000000000-46

Во согласност со член 42-а од Правилата за котација на Македонската берза АД – Скопје, Управниот одбор на ТТК Банка АД Скопје ја дава следната:

ИЗЈАВА ЗА УСОГЛАСЕНОСТ

**со Кодексот за корпоративно управување на акционерските друштва котиран
на Македонска берза АД - Скопје**

Ние, членовите на Управниот одбор на ТТК Банка АД Скопје, изјавуваме дека ТТК Банка АД Скопје во своето работење го применува Кодексот за корпоративно управување на акционерските друштва котиран на Македонска берза АД Скопје, објавен на интернет страната на Берзата www.mse.mk.

ТТК Банка АД Скопје ги применува принципите и најдобрите практики на корпоративното управување предвидени во Кодексот според пристапот „примени или појасни зошто не се применил“, преку пополнување на прашалници чија форма и содржина е пропишана со Кодексот.

Со оваа Изјава потврдуваме дека Прашалниците се објавени на СЕИ-НЕТ и на интернет страницата на ТТК Банка АД Скопје и дека одговорите во истите се точни и вистинити и веродостојно ја отсликуваат примената на принципите и најдобрите практики на корпоративното управување од страна на ТТК Банка АД Скопје пропишани со Кодексот за корпоративно управување.

УПРАВЕН ОДБОР

д-р Драгољуб Арсовски, претседател

Наталија Алексова, член

ПРИЛОГ 4 – МРЕЖА НА ФИЛИЈАЛИ И ЕКСПОЗИТУРИ

ПРИЛОГ 5 – МРЕЖА НА БАНКОМАТИ

СКОПЈЕ	
Скопје (Кеш ин)	ул. „Народен фронт“ бр. 19а, ТЦ „Беверли Хилс“
Експозитура Скопје Аеродром (Кеш ин)	бул. „Јане Сандански“ бр. 26, влез 2, локал 4
Експозитура Скопје Центар	ул. „Даме Груев“ бр. 7
Продавница „Тетекс“	ул. „Димитрие Чуповски“ бр. 1, Рекорд-Центар
Експозитура Скопје Дебар Маало	бул. „Партизански одреди“ бр. 26 а
нас. Ѓорче Петров (пред ТЦ „СП Планет“)	ул. „Ѓорче Петров“ б.б.
Експозитура Скопје Автокоманда	ул. „16-та Македонска Бригада“ бр. 2/3
Експозитура Скопје Кисела Вода	ул. „Христо Татарчев“ бр. 47 локал 12
Експозитура Скопје Чаир	ул. „Кемал Сејфула“ бр. 1/1/4
Трговски центар „Скопје Сити Мол“	ул. „Љубљанска“ бр. 4
Трговски центар „Ист Гејт Мол“	ул. „Беласица“ бр. 2
Трговски центар „Веро“	ул. „Кочо Рацин“ бр. 1
Менувачница „Глобалекс Македонија“	ул. „Даме Груев“ бр. 5/7
Менувачница „Зир Нас“	ул. „Панајот Гиновски“ бр. 7
Меѓународен аеродром Скопје	автопат „Пријателство“, општина Петровец
Битпазарска (во простории на деловен објект)	ул. „Битпазарска“ бр. 119
Поинт Ретаил Парк	ул. „Македонско Косовска Бригада“ бр. 67
Пекара Специјал	ул. „Македонија“ бр. 23
ГТЦ Скопје	ул. „Кеј 13-ти Ноември“
Фреш Бар Матка	150 Матка Сарај бр.2
ВЕЛЕС	
Експозитура Велес	ул. „8-ми Септември“ бр. 44
Планет Мобил	ул. „Благој Ѓорев“ бр. 9
ТЕТОВО	
Филијала Тетово (Кеш ин)	ул. „Илинденска“ бр. 2 б
Експозитура Тетово АРМ	ул. „Методија Андонов Ченто“ бр. 4
Експозитура Тетово Илинденска	ул. „Илинденска“ бр. 226
Трговски центар „Палмамол“	ул. „Скопски пат“ бр. 8
Продавница „Римес“	ул. „БлагојаТоска“ бр.208/локал бр. 1
Елегзон MoneyGram	ул. "Илинденска" бр. 72
Бензиска станица „Европа 92“	с. Лешок, магистрален пат Тетово - Јажинце
Киппер маркет - Желино	ул.101 бр.1 - Желино
Киппер маркет - Лешок	ул.101 бр.25 - Лешок
Киппер маркет - Камењане	ул.101 бр.1 - Камењане
ГОСТИВАР	
Експозитура Гостивар (Кеш ин)	ул. „Иво Лола Рибар“ бр. 18
Во простории на деловен објект	ул. „Браќа Гиновски“ бб
Монтенегро Маркетс	ул. „Илинденска“ бр. 265
Маркет „Гетро“	ул. „Илинденска“ бр. 4
Киппер маркет - Неготино Полог	ул.101 бб. - Врапчиште
ДЕБАР	
Експозитура Дебар	ул. „8-ми Септември“ бр. 1/3
Во простории на деловен објект	ул. „Братство единство“ бр.23
МАВРОВО И РОТУШЕ	
Маврови Анови	Маврови Анови бб
БИТОЛА	
Филијала Битола (Кеш ин)	ул. „Столарска“ бр. 7
Пицерија „Метро“	ул. „Маршал Тито“ бр. 18
Продавница „Комодоре“	ул. „Прилепска“ бр. 42
Продавница „Редлајн“	ул. „Генерал Васко Каранѓелески“ бб

ОХРИД	
Филијала Охрид	бул. „Македонски Просветители" бр. 8В
Продавница „Васидора“	ул. „Климент Охридски“ бр. 42
Меѓународен аеродром „Св. Апостол Павле“	автопат „А 2“
Маркет „Топ Маркет Кеј“	ул. „Кеј Македонија“ бр. 21
Маркет „Топ Маркет Ориент“	ул. „Даме Груев“ бр. 2
Во простории на деловен објект	ул. „Коста Абраш“ бр. 30
Топ Маркет Дистрикт	ул. „Партизанска“ бр. 47
Стар град Кале (во просториите на деловен објект)	ул. „Кузман Капидан“ бр. 42
Топ Маркет Коњско	Долно Коњско бб.
Св. Наум Охридски	Манастир Св. Наум Охридски
Киппер маркет - Охрид	ул. „Гоце Делчев“ бр. 86А
Супер Маркет Пештани	Наум Охридски бб. - Пештани
ШТИП	
Филијала Штип	ул. „Ванчо Прќе" бр. 67
Маркет „КАМ“	ул. „Сремски фронт" бр. 26
ПРОБИШТИП	
Хотел „Сан Нико“	ул. „Јордан Стојанов" бр. 2
КОЧАНИ	
Експозитура Кочани	ул. „Кеј на револуцијата" бр. 13
РАДОВИШ	
Експозитура Радовиш	ул. „22-ри Октомври" бб
КУМАНОВО	
Филијала Куманово	ул. „Гоце Делчев" бр. 38
Експозитура Куманово 1	ул. „ЈНА" бр. 102
Мултимедиа-Нет	ул. „Маршал Тито" бб.
ПРИЛЕП	
Експозитура Прилеп	ул. „Борис Кидрич" бб
Очна оптика „Геталдус“	ул. „Гоце Делчев“ бр. 47
КАВАДАРЦИ	
Експозитура Кавадарци	ул. „Илинденска" бр. 76 г
Зас Бус Кавадарци	бул. „Кочо Рацин" бб.
СТРУГА	
Експозитура Струга	ул. „Пролетерски Бригади" бр. 42
Маркет „Топ Маркет Струга“	ул. „Партизанска“ бр. 18
Киппер маркет - Струга	ул. „Попово блато“ бб.
Бензинска станица „Бесјани Петрол“	с.Подмоље
Манастир Калишта	с.Калишта
СТРУМИЦА	
Филијала Струмица	ул. „Благој Јанков Мучето" бр. 2
ВИНИЦА	
Експозитура Веница	ул. „Никола Карев" бб
КИЧЕВО	
Експозитура Кичево	бул. „Ослободување“ бр. 1
Спортска обложувалница „Златна копачка“	ул. „Кузман Јосифовски Питу“ бр. 11
Менувачница Бани	ул. „Маршал Тито“ бр. 305
СТРАЖА	
Превој Стража	Превој Стража
ГЕВГЕЛИЈА	
Промобил Стил	ул. „Маршал Тито“ бр. 103/3
Хотел Скај	Граничен премин „Богородица“ бр. 8Б